Gemeente Utrecht

Verslag openbare vergadering commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie

Datum 19 januari 2023
Locatie Raadzaal, stadhuis
Verslag door mw. I.B. Koren (Notuleerservice Nederland)
Vaststelling verslag

Aanwezigen

De voorzitter, dhr. R. van der Zweth, de wethouder, dhr. E. Eerenberg, de burgemeester, mw. S. Dijksma, de leden, mw. B. Chirino (ChristenUnie), dhr. D. van Bergen (ChristenUnie), dhr. F. van der Star (PVV), dhr. J. Otto (EenUtrecht), dhr. D-J. van Vliet (D66), mw. N. Stylianou (D66), mw. B. van der Wilt (D66), mw. A. Sasbrink (PvdD), mw. M. Vermeulen (GroenLinks), dhr. A. Stam (Volt), dhr. R. Maas (Volt), dhr. V. Stevens (Student&Starter), mw. J. Kleinrensink (GroenLinks), dhr. B. van Steeg (CDA), mw. H. Assen (PvdA), mw. R. Leever (PvdA), mw. M. Al-Saqaff (VVD), mw. S. Nolten (BIJ1), mw. E. Kendir (Student&Starter), dhr. I. Simsek (DENK), dhr. S. Gaillard (Stadsbelang Utrecht), dhr. H. Stellinga (CDA), dhr. C. Nyqvist (Stadsbelang Utrecht), de commissiegriffier, mw. W. Kok.

Afwezigen

Er zijn geen afwezigen gemeld.

Verslag commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie

1. Opening en mededelingen 1
2. Vaststellen van de agenda van 19 januari 2023 2
3. Vaststellen van ingekomen agenderingen (Procedure) 2
4. Verslagen 3
5. Toezeggingen/Moties 3
6. Lijst ingekomen stukken 3
7. Sekswerk in Utrecht, advies commissie Sorgdrager 3
8. Debat kinderopvang 9
9. Debat Raadsbrief Utrechtse Onderwijs Agenda 9

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 10.00 uur en heet iedereen van harte welkom. Hij deelt mee dat mevrouw Hessels van Utrecht Solidair niet bij de avondvergadering kan zijn.

2. Vaststellen van de agenda van 19 januari 2023

De voorzitter constateert dat het verzoek is gedaan om het debat over de kinderopvang te verplaatsen.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) geeft aan het agendapunt Debat Kinderopvang te willen verplaatsen in verband met enkele technische en schriftelijke vragen over het onderwerp.

Wethouder Eerenberg meldt dat in de juridische context van de nota van uitgangspunten Passende kinderopvang staat, dat het fijn zou zijn als er in februari een raadsbesluit ligt. De motivering hiervoor is, dat er nog een traject gedaan moet worden in het kader van de inkoop. In maart dient dan een en ander te worden gepubliceerd zodat er voor de zomervakantie duidelijkheid is over de nieuwe aanbieder.

De voorzitter constateert dat zo direct met een voorstel wordt gekomen om de nota van uitgangspunten Passende Kinderopvang op 16 februari te bespreken.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) vraagt of het debat over de kinderopvang samengepakt kan worden met het gesprek over de nota van uitgangspunten Passende kinderopvang.

De voorzitter merkt op dat de commissie daar zelf over gaat. Hij concludeert dat agendapunt 8, Debat Kinderopvang, van de agenda van vandaag wordt afgehaald en dat met inachtneming van deze wijziging de agenda is vastgesteld.

Mevrouw Kendir (Student&Starter) gaat in op het debat over bestaanszekerheid. Student&Starter dacht te hebben mee geagendeerd maar dit blijkt niet zo te zijn. De fractie geeft aan wel een langere spreektijd te zullen hebben.

De voorzitter geeft aan dat dit prima is. Na de bijdragen van de agenderende fracties zal de fractie van Student&Starter aan de beurt zijn.

3. Vaststellen van ingekomen agenderingen (Procedure)

De voorzitter constateert dat er geen agenderingen van de commissie zijn. Er zijn wel stukken van het college. In iBabs zijn deze te vinden.

Nota van uitgangspunten Passende kinderopvang

De voorzitter constateert dat het voorstel is, dat deze nota geagendeerd wordt voor de vergadering van 16 februari met een duur van 120 minuten. Daarbij is gevraagd om het debat hierover te combineren met het debat over kinderopvang.

Mevrouw Assen (PvdA) merkt op dat het onderwerp voorschoolse educatie apart is geagendeerd. Hangt dit hier los van?

De voorzitter constateert dat dit een apart punt is en dat hier straks op in wordt gegaan.

Mevrouw Assen (PvdA) hoort graag van de wethouder hoe het zit.

Wethouder Eerenberg zegt dat in de behandelvoorraad de nota van uitgangspunten Passende kinderopvang zit en dat die voor de inkoop VE is. Los daarvan heeft de commissie de behoefte om een debat te houden over de situatie in de gehele kinderopvang in de stad.

De voorzitter concludeert dat het nu dus gaat over de nota Passende kinderopvang met koppeling met de VE en inventariseert of het debat Kinderopvang hiermee gecombineerd moet worden of niet.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) stelt voor twee losse debatten te voeren maar wel op dezelfde dag.

De voorzitter concludeert dat dit voorstel wordt gesteund en dat dit betekent dat het losse debat kinderopvang doorschuift naar 16 februari met een duur van 75 minuten. De nota van uitgangspunten wordt geagendeerd voor 16 februari voor 120 minuten.

Raadsbesluit Preventie- en handhavingsplan alcohol 2023-2027
De voorzitter concludeert dat dit raadsbesluit wordt geagendeerd voor 90 minuten op 23 maart. De voorzitter concludeert dat de commissie hiermee instemt.

Concept kaderbrief 2024 GGD Regio Utrecht
Raadsvoorstel Ontwerp Begrotingswijziging 2023 GGD Regio Utrecht
De voorzitter concludeert dat deze stukken worden geagendeerd voor de commissievergadering van 16 februari met een duur van 75 minuten.

4. Verslagen

Ter vaststelling:
2022-12-15 Verslag Commissie Volksgezondheid, Onderwijs Werk en Economie
De voorzitter constateert dat er geen tekstuele opmerkingen zijn ontvangen.

De heer Stam (Volt) geeft aan tekstuele opmerkingen over het verslag te hebben ingediend.

De voorzitter constateert dat het erop lijkt, dat deze niet zijn ontvangen.

Mevrouw Chirino (ChristenUnie) merkt op dat bij de bijdrage van de VVD een aantal interrupties missen in het verslag. Zij heeft van de griffie begrepen dat het geen woordelijk verslag is. Toch waren bepaalde interrupties wel belangrijk.

De voorzitter vraagt de tekstuele opmerkingen opnieuw in te dienen. Het verslag wordt nog niet vastgesteld. In de volgende vergadering zal het verslag opnieuw ter vaststelling op de agenda staan.

5. Toezeggingen/Moties

De voorzitter inventariseert of er vragen of opmerkingen zijn. Hij merkt op dat de lijst op twee punten na helemaal compleet is. Ten eerste toezegging 2022T7 over de Motie 28 en ten tweede toezegging 2021T544 over voorschoolse educatie.

Wethouder Eerenberg geeft aan dat hij heeft toegezegd om voor het debat over voorschoolse educatie (VE) een brief te sturen. Deze brief is vertraagd door ziekte bij een medewerker. Voor het debat komt deze brief waar ook in zal worden gegaan op deze toezeggingen.

6. Lijst ingekomen stukken

De voorzitter constateert dat er geen ingekomen stukken zijn.

De voorzitter schorst de vergadering voor vijf minuten.

7. Sekswerk in Utrecht, advies commissie Sorgdrager

De voorzitter geeft aan dat het debat van 15 december wordt opgepakt. Hij geeft de burgemeester het woord.

Burgemeester Dijksma bedankt de leden voor hun inbreng en de commissie Sorgdrager voor het werk en de aanbevelingen. Vervolgens geeft zij aan dat sekswerk gewoon werk is maar tegelijkertijd toch ook weer niet. Er zitten risico's omheen waardoor mensen kwetsbaar zijn voor mensenhandel en vormen van uitbuiting. De burgemeester wijst erop dat wordt gezocht naar een balans om aan de ene kant de emancipatie van sekswerkers te ondersteunen en aan de andere kant de 'roofdieren' op afstand te houden. Er zijn mensen om die branche heen die kwaad willen.

De ChristenUnie heeft gevraagd hoe wordt gekeken naar de situatie waarbij aan de ene kant wordt gedereguleerd en aan de andere kant de relatie met de branche wordt verbeterd en er werd ook gevraagd of meer in gesprek kan worden gegaan met bijvoorbeeld clubeigenaren. Het college

heeft vastgesteld dat zaken tegelijk gedaan kunnen worden. Er kan gedereguleerd worden en ondertussen zal gewerkt worden aan het verbeteren van de relatie met de sekswerkers zelf en de vertegenwoordigers van de branche. Daarnaast zal gewerkt worden aan het dichter bij elkaar brengen van politie, justitie en de branche. DENK vroeg of voorkomen kan worden dat er locaties in woonwijken zijn waar sekswerkers werken. Dit kan niet worden voorkomen. Als woonwijken op voorhand worden uitgesloten, dan wordt het aantal locaties dat in aanmerking komt, heel gering. Daarnaast is het zo, dat er sneller kwetsbaarheden ontstaan op plekken waar minder mensen zijn, zoals een industrieterrein.

De heer Simsek (DENK) vraagt of woonwijken in Utrecht als proeftuin gebruikt moeten worden.

Burgemeester Dijksma merkt op dat een van de aanbevelingen van de commissie Sorgdrager is, mensen thuis laten werken. Als woonwijken worden uitgesloten, wordt het opvolgen van deze aanbeveling uitgesloten. Dit wil het college niet.

De heer Simsek (DENK) benadrukt dat het college woonwijken niet wil uitsluiten. Kan de burgemeester zich voorstellen dat buurtbewoners zich zorgen maken als een buurman of buurvrouw het eigen huis gebruikt als sekswerklocatie?

Burgemeester Dijksma antwoordt dat dit in de stad al gebeurt maar dat hier nu vaak geen zicht op is. Daarnaast klopt het dat het een politieke keuze is om de aanbeveling van de commissie Sorgdrager over het thuiswerken van sekswerkers niet terzijde te schuiven. Hiermee is alleen niet gezegd, dat het, het college niets uitmaakt wat bewoners vinden. Vervolgens gaat de burgemeester in op de vraag of mensenhandel onderdeel blijft uitmaken van de aanpak van het sekswerkbeleid. Het is van groot belang dat dit zo is.

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt of er al gesprekken plaatsvinden tussen de driehoek en de branche.

Burgemeester Dijksma antwoordt dat de gesprekken nog niet in die samenstelling plaatsvinden. De burgemeester is van plan hiertoe het initiatief te gaan nemen.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt waar het knelt in het veiligheidsbeleid.

Burgemeester Dijksma legt uit dat in algemene zin deze branche gevoelig is voor vormen van criminaliteit. Daarnaast is het lastig om de vinger te leggen op zaken die zich aan het zicht onttrekken. Er dient goed bekeken te worden hoe verder moet worden gegaan met het uitvoeren van de APV.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat in het advies van de commissie Sorgdrager staat, dat weer raamprostitutie en een tippelzone mogelijk gemaakt moeten worden. Zijn dit stappen die de burgemeester wil zetten?

Burgemeester Dijksma geeft aan de stap naar legalisering en erkenning dat sekswerk gewoon werk is, te willen zetten. Zij denkt niet dat het in de illegaliteit blijven drukken van sekswerk bijdraagt aan het vergroten van veiligheid. De uitvoering van de aanbevelingen zal altijd plaatsvinden in relatie tot de vraag of dit de veiligheid helpt en bij deregulering dienen er goede spelregels te zijn voor het geval er iets misgaat.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat er wellicht vormen zijn die zich beter lenen voor legalisering. Het rapport maakt geen onderscheid in de vormen.

Burgemeester Dijksma zegt het onderscheid te maken op het punt van veiligheid. Dit betekent alleen niet dat op voorhand al een waardering wordt aangegeven per aanbeveling. Het college zal op een later moment komen met een inhoudelijke reactie op de aanbevelingen.

Gemiste vragen

De heer Van Steeg (CDA) vraagt hoe ervoor gezorgd wordt, dat de inzet van het Rijk coherent is aan hetgeen in Utrecht wordt gedaan.

Burgemeester Dijksma vertelt dat vanuit de G4 telkens inbreng is geleverd. Op dit moment ligt er een wetsontwerp, de consultatie loopt tot 1 maart en daarna start het wetgevingsproces. Via het Ministerie van Justitie is Utrecht aangehaakt en daarbij wordt ook goed geluisterd naar de raad.

De heer Simsek (DENK) heeft een vraag gesteld over het afstandscriterium voor onderwijs en maatschappelijke instellingen.

Wethouder Eerenberg uit waardering voor het harde werk van de commissie Sorgdrager. De commissie is er goed in geslaagd om een gebalanceerd rapport te leveren.

De heer Simsek (DENK) vindt het rapport niet gebalanceerd. Hoe kan het dat er totaal geen aandacht is in het rapport voor de leefbaarheid en veiligheid in de buurt?

Wethouder Eerenberg zegt zich te kunnen voorstellen dat de woorden die de commissie Sorgdrager kiest over die onderwerpen, niet de woorden zijn die de fractie van DENK zou kiezen. De commissie heeft alleen wel een aantal dingen over deze zaken gezegd bijvoorbeeld dat kleinschaligheid zorgt voor minder problemen op het gebied van leefbaarheid. De wethouder vervolgt zijn beantwoording met de vraag: hoe nu verder? Het college ziet drie sporen voor zich. Het eerste spoor bestaat uit het herstellen van contact en vertrouwen.
De heer Van Vliet (D66) vraagt of de wethouder in kan gaan op het onderzoek in Den Bosch.

Wethouder Eerenberg zegt later in zijn beantwoording terug te komen op het rapport uit Den Bosch. Het tweede spoor gaat over het thuiswerken. Dit is een apart spoor omdat dit andersoortig is dan de proeftuinen. Bij een proeftuin moet op zoek worden gegaan naar een locatie om sekswerk mogelijk te maken. Het thuiswerken gebeurt al in de stad en de vraag is, hoe dit op een veilige en verantwoorde manier kan gebeuren.

Mevrouw Assen (PvdA) merkt op dat potentiële buren lastig te bereiken zijn. Hoe kan daarmee het gesprek worden aangegaan?

Wethouder Eerenberg geeft aan dat dit een vraagstuk is. Vervolgens geeft de wethouder aan dat het derde spoor gaat over de proeftuinen. Er zijn veel verschillende vormen van sekswerk en het is de vraag met welke soort proeftuin begonnen moet worden. Het zal niet mogelijk zijn om alle proeftuinen die Sorgdrager oppert, tegelijkertijd tot realisatie te brengen. Verder is een belangrijk onderdeel van het derde spoor, de participatie met de rest van de stad. De participatie kan overigens pas gestart worden als helder is met welke proeftuin begonnen gaat worden.

De heer Otto (EenUtrecht) vraagt wat er gebeurt als er bewoners zijn die zich melden met een voorstel.

Wethouder Eerenberg zegt dat als er bewoners zijn die de debatten en Sorgdrager hebben gevolgd vinden dat het bij hen in buurt een proeftuin moet komen dat zij binnen 24 uur een afspraak krijgen.

De heer Van Vliet (D66) vraagt of het klopt, dat het participatietraject gaat over de manier waarop de proeftuinen georganiseerd gaan worden en niet over of er een proeftuin komt.

Wethouder Eerenberg geeft aan dat het de verantwoordelijkheid van het college is om met een goed proces te komen. Er kan dan gesproken worden over condities.

Mevrouw Assen (PvdA) merkt met betrekking tot het tweede en derde spoor op, dat er kansen liggen in nieuwe ruimtelijke ontwikkelingsplannen.

Wethouder Eerenberg zegt het eens te zijn dat hier kansen liggen.

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt of een en ander al mogelijk gemaakt zou kunnen worden in de planontwikkeling die er al ligt.

Wethouder Eerenberg zegt dat dit afhangt van waar het ruimtelijk proces zich bevindt.

Mevrouw Assen (PvdA) merkt op dat de commissie Sorgdrager aangaf dat er manieren van bouwen zijn die overlast beperkend zijn. Worden die meegenomen?

Wethouder Eerenberg antwoordt dat men nog niet zover is.

De heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht) vraagt welke proeftuinvarianten het college op dit moment het meest veelbelovend vindt.

Wethouder Eerenberg antwoordt dit nog niet te kunnen aangeven. De wethouder wil eerst een gesprek hebben met de sekswerkers. Er dient ook eerst met het OM, de politie en hulpverleners te worden gesproken.

De heer Maas (Volt) vraagt of de wethouder bereid is te investeren samen met de wijken. Hij verwijst naar het voorbeeld uit Antwerpen.

Wethouder Eerenberg wijst op het kader dat is afgesproken: de gemeente Utrecht gaat niet zelf participeren. In de Antwerpse situatie zit de gemeente dichter op de uitvoering of exploitatie.

Mevrouw Sasbrink (PvdD) vraagt aan hoeveel werkplekken gedacht moet worden.
Wethouder Eerenberg zegt dat het nog te vroeg is om hier een antwoord op te geven.

Mevrouw Sasbrink (PvdD) vraagt of het over tien of vijftig werkplekken gaat.

Wethouder Eerenberg durft het niet te zeggen. Honderd plekken lijkt hem vrij ambitieus. Verder vindt de wethouder het belangrijk om een keer met de wijkplatforms een gesprek te voeren zodat die weten dat het traject eraan zit te komen.

De heer Otto (EenUtrecht) vraagt of er een lijst is van de wijkplatforms.

Wethouder Eerenberg antwoordt dat die er is. Deze is als het goed is te vinden op de gemeentelijke website of kan worden verstrekt. De wethouder vervolgt zijn beantwoording met het vervolgtraject. De raadsleden organiseren op 7 februari een raadsinformatiebijeenkomst. Het college is benieuwd naar de sprekers. Verder zal er een bestuurlijke reactie komen voor de voorjaarsnota, in mei dit jaar. Dan het Belgische model. Dit is soms het Antwerpse model maar niet de hele tijd. Het lijkt op wat Sorgdrager zegt, het is kleinschalig en wordt gecombineerd met beslotenheid. Het heeft wel voor- en nadelen als het gaat om zelfbeheer. In het komende half jaar wordt geleerd op dit vlak en in de raadsbrief van mei of juni zal hierop gereflecteerd worden.

De heer Van Vliet (D66) vraagt bevestiging dat die brief niet pas eind juni komt. De fractie wil bepaalde zaken goed mee kunnen nemen bij de voorjaarsnota.

Wethouder Eerenberg geeft aan dat de brief op tijd voor de voorjaarsnota zal worden toegezonden. Voorts is gevraagd of alle sekswerkers betrokken worden. Dit is de bedoeling maar een aantal van deze doelgroepen is wel lastig te bereiken. De burgemeester heeft al een en ander gezegd over deregulering en de volgorde daarin. De ChristenUnie heeft ook gevraagd naar hulpverleners, huisartsenproblematiek en de situatie dat mensen tegen hun zin in sekswerker zijn en eruit willen stappen. De wethouder geeft aan dat dit onderdeel is van spoor een. Er dient daarom ook met hulpverleners, huisartsen en de GGD te worden gesproken. De stap naar de huisarts kan voor sekswerkers echter wel groot zijn. De VVD vroeg waarom sekswerkers een cursus boekhouding moeten krijgen. De wethouder legt uit dat niet alle sekswerkers zelfredzaam zijn en dat het belangrijk is om mensen in hun kracht te zetten. Het risico op misstanden wordt daardoor verkleind. De VVD vroeg ook hoe een en ander zich ruimtelijk verhoudt tot thuiswerken. Het gaat hierbij niet alleen om het bestemmingsplan maar ook over de APV en de beleidsregels. De PvdD vroeg te reflecteren op de bomenkap bij het Zandpad. Dit is al een hele tijd geleden gebeurd. Toentertijd lag de focus op het zo snel mogelijk tot ontwikkeling brengen van het Zandpad. Terugkijkend kan worden gezegd dat er misschien bomen zijn gekapt die niet gekapt hadden hoeven worden. Toen vond iedereen dat aan de slag moest worden gegaan. Op de vraag of dit gecompenseerd wordt in latere plannen antwoordt de wethouder, dat het college dit vanuit de portefeuille Groen graag wil doen. De PvdD vroeg ook hoe omgegaan moet worden met

reizende sekswerkers. Dit zal moeten blijken uit de gesprekken met sekswerkers. In het instrumentarium kan eigenlijk geen onderscheid worden gemaakt.

Mevrouw Sasbrink (PvdD) vraagt in hoeverre met andere gemeenten overlegd kan worden voor eenduidig beleid.

Wethouder Eerenberg zegt dat dit overleg er is, in ieder geval gedeeltelijk. Verder zal met gemeenten worden gesproken over voorzieningen voor sekswerkers in zijn algemeenheid.

De heer Otto (EenUtrecht) vraagt of het klopt dat het college wel degelijk gaat bekijken of het groen dat ten onrechte is gesneuveld gecompenseerd kan worden.

Wethouder Eerenberg antwoordt dat wethouder Voortman hiermee bezig is. Er is alleen geen een-op-een relatie met de portefeuille Sekswerk. Vervolgens vroeg Volt of er vaste spreekuren komen vanuit de hulpverlening. Dit is het geval en sekswerkers weten vaak goed de weg hiernaartoe te vinden. Dan het model Den Bosch. Het is interessant wat Den Bosch heeft gedaan. De uitgangspositie van Utrecht is alleen wel anders dan die van Den Bosch. In Den Bosch wordt eigenlijk doorontwikkeld en in Utrecht zijn de sekswerkers flink teleurgesteld in de gemeente. Er zal aan sekswerkers worden gevraagd of zij iets vergelijkbaars als in Den Bosch zouden willen.

De heer Van Vliet (D66) vraagt of ook het gesprek met de gemeente Den Bosch aangegaan zal worden.

Wethouder Eerenberg antwoordt dat er al contact is geweest met gemeente Den Bosch.

De heer Otto (EenUtrecht) vraagt of de wethouder te zijner tijd hier een terugkoppeling van kan geven.

Wethouder Eerenberg antwoordt dat dit zit in het compacte traject richting de brief die komt in mei.

De voorzitter constateert dat deze brief al op de toezeggingenlijst staat.

Wethouder Eerenberg gaat in op de vraag van DENK over de afvaardiging bij participatie. De wethouder is het eens dat die moet kloppen. In spoor drie gaat het over wijken, buurten en bedrijven en uiteindelijk gaat het om een belangenafweging. Verder vroeg DENK om een reflectie op het feit dat in het verleden de islamitische school niet betrokken is geweest. De wethouder geeft aan vooral naar de toekomst te kijken. Als er een locatie is, dan zal iedereen in de omgeving betrokken worden bij de participatie.

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt met betrekking tot de proeftuinen of een mix of functiemenging ook onderdeel is van de scope in de brief die gaat komen.

Wethouder Eerenberg antwoordt dat dit zou kunnen. Het is alleen nog niet helder of dit ook mogelijk is en gaat gebeuren. Dan de vraag van DENK over wat ervoor nodig is om het Zandpad definitief te sluiten. De wethouder geeft aan dat de raad hierover gaat en dat een en ander via het bestemmingsplan geregeld kan worden.

Mevrouw Sasbrink (PvdD) merkt op dat haar collega heeft gevraagd of er een toekomstplan voor dat gebied kan komen.

Wethouder Eerenberg denkt dat eerst afgewacht moet worden wat de precieze aanpak wordt.

Mevrouw Assen (PvdA) merkt op dat er meerjarig niets gaat gebeuren en dat het goed zou zijn die tijdelijkheid te benutten.

Wethouder Eerenberg stelt voor hier in een ander debat, op een ander moment op terug te komen. Het CDA vroeg een reflectie op de vraag of betaalde seks altijd ongelijkwaardig is. Dit kan een academische discussie zijn maar de wethouder denkt dat dit niet altijd zo is. Het is alleen wel

kwetsbaar als er geld bij komt. Stadsbelang Utrecht vroeg naar de financiële consequenties van het stoppen van het Zandpad. Bij de voorjaarsnota zullen die inzichtelijk worden gemaakt.

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt hoe de straatsekswerkers betrokken gaan worden.

Wethouder Eerenberg vertelt dat bij het sluiten van de tippelzone intense gesprekken zijn gevoerd met de daar werkzame sekswerkers. Een gedeelte van die groep is nog in beeld en het is de bedoeling om daar weer een gesprek mee te gaan voeren.

De heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht) vraagt hoe het college kijkt naar de wenselijkheid van de Kamer van Koophandel inschrijving en het hebben van btw-nummers voor sekswerkers.

De voorzitter constateert dat deze vraag bij de gemiste vragen beantwoord zal worden.

De heer Van Vliet (D66) vraagt of het klopt dat spoor een als eerste in de tijd staat en dat de sporen twee en drie daarna tegelijkertijd ontwikkeld gaan worden.

Wethouder Eerenberg antwoordt dat begonnen wordt met spoor een. Spoor twee vraagt een bureaustudie en hier kan ook vast mee begonnen worden. Het voorbereidende werk voor spoor drie kan ook worden gedaan maar de echte keuzes voor de proeftuinen worden daarna pas gemaakt.

Gemiste vraag

De voorzitter brengt de gemiste vraag van de heer Gaillard in herinnering.

Mevrouw Chirino (ChristenUnie) zegt dat zij heeft gevraagd naar risico's bij zelfstandig werken waarvan het college vindt dat die niet verantwoord zijn om te nemen. Daarnaast heeft zij gevraagd wat er gebeurt als de veiligheid niet kan worden gewaarborgd en ten derde heeft de ChristenUnie gevraagd naar cijfers over mensenhandel.

De heer Maas (Volt) heeft gevraagd of het college bereid is een gezicht, een ambtenaar, aan te stellen rondom sekswerk. Verder vraagt hij of de wethouder nu een toezegging gedaan heeft over het investeren in buurten.

De heer Simsek (DENK) heeft een antwoord gemist op de vraag over het afstandscriterium.

De heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht) heeft gevraagd terug te kijken op ontwikkelingen rondom het Zandpad.

Burgemeester Dijksma geeft aan dat er niet meer cijfers zijn met betrekking tot mensenhandel, dan de cijfers die in de eerdere brieven en rapportage zijn gemeld.

Mevrouw Chirino (ChristenUnie) vraagt of bij het formuleren van dit beleid, de conclusie opgenomen kan worden dat men eigenlijk te weinig weet en dat er nog veel misstanden zijn.

Burgemeester Dijksma benadrukt nogmaals dat veiligheid een heel belangrijk criterium is. De bestrijding van mensenhandel, uitbuiting et cetera hoort daarbij.

Wethouder Eerenberg gaat in op de KvK-inschrijving. Als sekswerk normaal werk is, dan hoort de administratie op orde te zijn en een KvK-inschrijving hoort daarbij. Sekswerkers geven alleen aan dat er snel geoordeeld en een etiket geplakt wordt en vragen om bescherming in relatie tot de registraties. De lijn van het college is, dat de gemeente zich te houden heeft aan de wet- en regelgeving die er ligt. Daarnaast dient er een klimaat geschapen te worden waardoor het voor sekswerkers niet meer spannend is om een KvK-inschrijving te regelen. De privacy kan bijvoorbeeld goed geregeld worden. Vervolgens geeft de wethouder aan al iets te hebben gezegd over het terugkijken naar het verleden rondom het Zandpad. Er is eerder geconstateerd dat een andere koers nodig is namelijk naar meer kleinschalige locaties. De ChristenUnie vroeg naar het thuiswerken. Veiligheid is hierbij inderdaad een belangrijk thema. Volt vroeg of er een ambtenaar als gezicht kan komen. Er is inmiddels een heel team gevormd dat zeer herkenbaar is richting sekswerkers.

De heer Maas (Volt) merkt op dat in Antwerpen een persoon het aanspreekpunt is.

Wethouder Eerenberg wijst erop dat herkenbaarheid in Utrecht meer een bestuurlijke rol is dan een ambtelijke rol. Hij vermoedt dat in Antwerpen ook projectleiders meewerken. Volt vroeg ook naar een toezegging voor het investeren in buurten. De wethouder geeft aan al het een en ander te hebben gezegd over het selectieproces en het participatieproces.

De heer Maas (Volt) merkt op dat Antwerpen nadrukkelijk investeert in buurten en proeflocaties. Als er locaties zijn, kan dan ook extra geïnvesteerd worden?

Wethouder Eerenberg antwoordt dat dit vanzelfsprekend is. De proeftuinen vragen begeleiding en investering. Zorgen van omwonenden dienen actief weggenomen te worden.

De heer Maas (Volt) geeft aan dat de gemeente Antwerpen ook fysiek investeert in de omgeving.

Wethouder Eerenberg stelt voor dit debat te voeren als de selectie van proeftuinen is gedaan. DENK vroeg of er een afstandscriterium gaat komen. De wethouder antwoordt ontkennend omdat er veel verschillende vormen van sekswerk zijn die allemaal op een andere manier ingepast moeten worden.

De voorzitter herhaalt de toezeggingen.
Wethouder Eerenberg komt bij de voorjaarsnota terug op het Zandpad. Het gaat dan over het afwikkelen van de tender en de grondexploitatie.
Wethouder Eerenberg komt in mei of begin juni met een bestuurlijke reactie op het rapport van de commissie Sorgdrager.

De voorzitter constateert dat dit bestaande toezeggingen zijn. Voorts concludeert hij dat de heer Van Vliet zal komen met een agendering voor wellicht een raadsinformatiebijeenkomst, en een commissievergadering. Tot slot vraagt hij of er ook een raadsagendering moet komen.

Mevrouw Assen (PvdA) zegt zich hierover te willen beraden omdat de raadsinformatiebijeenkomst nog moet komen.

De voorzitter concludeert dat later wordt bezien of een raadsagendering nodig is. Tot slot zal op 15 juni in de veegcommissie verder gesproken worden over het onderwerp sekswerk in Utrecht.

De voorzitter schorst de vergadering voor vijf minuten.

De voorzitter heropent de vergadering.

8. Debat kinderopvang

De voorzitter concludeert dat dit agendapunt van de agenda van vandaag is gehaald.

9. Debat Raadsbrief Utrechtse Onderwijs Agenda

De voorzitter constateert dat de fracties van Student&Starter, VVD, D66, ChristenUnie, PvdA, Volt en GroenLinks richting willen geven aan de invulling van de Utrechtse Onderwijsagenda. Zij zullen ingaan op de pijlers voor de toekomstvisie, de geleerde lessen en de verbinding met het mbo, hbo en wo. Student&Starter zal de inbreng doen mede namens de ChristenUnie.

Mevrouw Kendir (Student&Starter) zegt dat in het onderwijs te veel focus ligt op prestaties. Dit heeft ertoe geleid dat leerlingen en studenten minder hebben kunnen floreren. Student&Starter vindt dat naar een samenleving gegaan moet worden waarin iedereen de kans krijgt om zichzelf te ontwikkelen zoals diegene dat wil en bij diegene past. De fractie is daarom blij te lezen dat richting 2040 wordt bewogen naar een onderwijssysteem waarin de unieke ontwikkellijn centraal staat en wil de wethouder een aantal zaken meegeven voor het verder opstellen van het koersdocument. Scholen dienen een actieve rol te spelen in de kansen die een leerling heeft. Hierbij is de samenwerking met het MKB en het maatschappelijk middenveld belangrijk zodat jongeren geplaatst kunnen worden op grond van hun talenten. Er dient ook een nauwe samenwerking te

zijn tussen overheidsinstanties en er dient per school een coördinator te zijn die het aanspreekpunt is voor externe partijen. Graag een reactie van de wethouder. Verder heeft de gemeente een beperkte rol op het gebied van onderwijs. De gemeente kan wel iets zeggen over huisvesting. Zo kan zij bijvoorbeeld zeggen of bij nieuwbouw ruimte wordt gegeven aan scholen die alleen vwo aanbieden. Voorts zou er veel meer verbinding moeten zijn tussen de verschillende onderwijslagen. Dit kan bijdragen aan de kansen in en de beeldvorming rondom het vmbo en mbo. Kan de wethouder toezeggen als uitgangspunt op te nemen dat bij nieuwbouwprojecten wordt ingezet op brede scholen?

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) vraagt of mevrouw Kendir het ermee eens is, dat er ook ruimte moet zijn voor vwo-scholen in Utrecht.

Mevrouw Kendir (Student&Starter) antwoordt dat een vwo-school niet verkeerd is maar dat Student&Starter liever ziet dat er brede scholen zijn.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) geeft aan dat er ook leerlingen zijn die behoefte hebben aan een categorale school. Dient dat volgens Student&Starter niet meer gefaciliteerd te worden?

Mevrouw Kendir (Student&Starter) merkt op dat deze scholen er al zijn. Bij nieuwbouwprojecten kan de gemeente nu via huisvesting meer gaan sturen.

Mevrouw Assen (PvdA) deelt een groot deel van de analyse. Er zijn echter ook leerlingen die behoefte hebben aan een kleine school.

Mevrouw Kendir (Student&Starter) geeft aan dat bij brede scholen ook een kleinere school gerealiseerd kan worden.

Mevrouw Assen (PvdA) merkt op dat dit in de praktijk nu niet te zien is.

Mevrouw Kendir (Student&Starter) denkt dat er nu al genoeg scholen zijn waarbij er alleen vwo wordt aangeboden.

De heer Stam (Volt) vraagt wat mevrouw Kendir ervan vindt, dat er categorale gymnasia zijn in Utrecht.

Mevrouw Kendir (Student&Starter) denkt dat bepaalde onderwijssoorten een bepaald imago hebben en dat hier bepaalde problemen uit voortvloeien.

De heer Stam (Volt) vraagt opnieuw wat mevrouw Kendir ervan vindt, dat er categorale gymnasia zijn in Utrecht.

Mevrouw Kendir (Student&Starter) antwoordt dat het niet per definitie fout is dat er zulke scholen zijn. Een bepaalde beeldvorming is jammer en het feit dat de verbinding tussen verschillende onderwijsvormen mist.

De heer Stam (Volt) vraagt of Student&Starter de categorale gymnasia zou willen sluiten.

Mevrouw Kendir (Student&Starter) antwoordt ontkennend maar bij nieuwbouwprojecten kan wel gestuurd gaan worden.

De heer Stellinga (CDA) vraagt of Student&Starter het met het CDA eens is, dat in het koersdocument een aantal ambities wordt geformuleerd die de gemeente niet in haar eentje kan realiseren.

Mevrouw Kendir (Student&Starter) zegt dat het koersdocument samen met het onderwijsveld is opgesteld en dat het niet verkeerd is dat de gemeenteraad een bepaalde koers uitzet. Vervolgens vindt Student&Starter dat ongelijk geïnvesteerd moet worden voor gelijke kansen en dat dit ook voor scholen geldt. Wil de wethouder dit meenemen in de Utrechtse onderwijsagenda? Verder ziet de fractie een meerwaarde in de digitalisering in het onderwijs. De didactische ontwikkeling van leerlingen dient hierbij wel centraal te staan. Graag een reactie.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt welke kansen Student&Starter ziet.

Mevrouw Kendir (Student&Starter) denkt dat vooral onderzoek belangrijk is.

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt of Student&Starter ook vindt dat de digitalisering op geen enkele manier de toegankelijkheid van het onderwijs negatief moet beïnvloeden zoals bijvoorbeeld eerder te zien was bij IPad-scholen.

Mevrouw Kendir (Student&Starter) zegt dat toegankelijkheid in het onderwijs een groot goed is. Verder staan in het koersdocument alleen punten met betrekking tot het basis- en voortgezet onderwijs terwijl er ook veel mbo, hobo en wo opleidingen zijn. In Utrecht is al een mbo-agenda. Kan deze worden vastgelegd in de Utrechtse onderwijsagenda en wil de wethouder ook in gesprek gaan met het Utrechtse hoger onderwijsveld inclusief de lokale studentenvakbond Vidius om met een visie voor het hoger onderwijs te komen? Graag reactie.

De voorzitter brengt in herinnering dat mevrouw Kendir ook de bijdrage van de ChristenUnie heeft verzorgd.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) zegt dat de VVD vindt, dat de meeste koerslijnen goed zijn voor Utrecht en het kind. De fractie heeft nog wel een aantal aandachtspunten. Professionals worden beter opgeleid om het kind beter te ondersteunen. De VVD mist hierbij alleen de koppeling met de fysieke gezondheid, namelijk sport. De partij pleit al langere tijd voor meer samenwerking tussen scholen, opvanglocaties en sport- en muziekverenigingen. Het zijn echter wachtlijsten die de samenwerking bemoeilijken. Kan meer inzet gepleegd worden op het wegwerken van deze wachtlijsten? Graag reactie. Verder is er te weinig aandacht voor de rol van de ouder. Hier mag een verwachting over uitgesproken worden. In coronatijd is gebleken dat jongeren zeer weerbaar zijn maar dat de pandemie ook een wissel heeft getrokken op de mentale gezondheid van jongeren. De mentale gezondheid dient daarom een koerslijn te worden. Graag reactie. Voorts is het mooi dat een koppeling met de arbeidsmarkt wordt gemaakt. De VVD ziet een gat tussen vo en werk en vraagt ook naar de koppeling met het mbo, hbo en het wo. Hoe wordt de samenwerking gezocht om doorlopende leerlijnen te faciliteren? Dan de studenten. Tekorten aan studentenkamers en leerwerkplekken zijn een groot probleem voor studenten in het mbo, de hogeschool of de universiteit. Er dient meer werk gemaakt te worden van leerwerkplekken. Waar blijven bijvoorbeeld de mbo-stagiaires bij het college? Tot slot is de VVD trots op de studie- en studentenverenigingen. De VVD wil meer ruimte voor deze verenigingen om evenementen te organiseren en er moet ook in bredere zin gekeken worden naar uitgaansgelegenheden.

Mevrouw Van der Wilt (D66) merkt op dat dit wel veel extra werk vraagt.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) vindt dat de Utrechtse onderwijsagenda ook over studenten moet gaan.

Mevrouw Van der Wilt (D66) zegt het daarmee eens te zijn. Zij vraagt aan de wethouder of hij ruimte ziet om een en ander mee te nemen in verband met studenten.

De heer Stam (Volt) had bij de inbreng van de VVD met betrekking tot studenten iets didactisch verwacht of iets over de aansluiting tussen de onderwijslagen. Volt had niet een opmerking over evenementen verwacht.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) zegt dat zij daarvoor al heeft gezegd dat de VVD een koppeling tussen het mbo, hbo en wo mist en begeleiding naar werk. Daarnaast heeft zij het gehad over leerwerkplekken en mbo-stages. Ten slotte wijst zij op dat de gemeente niet over de curricula gaat.

Mevrouw Van der Wilt (D66) zegt dat D66 blij is dat er wordt gewerkt aan de Utrechtse onderwijsagenda. De fractie is voorzichtig met het toevoegen van te veel extra ambities en tegelijkertijd wil zij wat richting geven. Allereerst met betrekking tot huisvesting. Het is fijn dat er in de agenda aandacht is voor het combineren van functies waardoor innovatief onderwijs mogelijk kan worden gemaakt. Ten tweede de kansen in programmering van het onderwijs. De agenda

spreekt van talentontwikkeling, ruimte voor sport en cultuur en de Rijke schooldag. Kan de wethouder toezeggen de ambities op de Rijke schooldag meer expliciet op te nemen in de agenda? Verder is Utrecht divers. Dit is terug te zien in het onderwijsveld maar dit is nog niet helemaal terug te zien in het stuk. D66 mist aandacht voor de samenwerking met de taalschool maar ook met het tweetalig en internationaal onderwijs. Graag een reflectie. Ten slotte mist D66 de verbinding met het hoger onderwijs.

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt hoe D66 het document ziet.

Mevrouw Van der Wilt (D66) antwoordt het vooral als een koersdocument te zien.

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt in welke mate er meetbare doelen en resultaten uit moeten voortvloeien.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vindt dat die erin staan. Daarnaast benoemt zij de dingen die vanuit het coalitieakkoord nog niet terug te zien zijn.

Mevrouw Assen (PvdA) merkt op dat er zaken zijn die niet bijdragen aan de kansengelijkheid.

Mevrouw Van der Wilt (D66) zegt dat kansenongelijkheid en segregatie moeten worden tegengegaan. Dit dient terug te zien te zijn in de agenda.
Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) vraagt of D66 het eens is, dat het koersdocument een algemene lijn heeft en de Utrechtse onderwijsagenda de uitvoering daarvan is en dat daaronder andere stukken hangen.

Mevrouw Van der Wilt (D66) antwoordt deze scheiding nog niet zo te hebben gezien. D66 ziet dit als een voorzet voor de Utrechtse onderwijsagenda in concept. Zij vervolgt haar bijdrage. D66 ziet graag dat Utrecht met deze onderwijsagenda durft op te lopen als onderwijsstad. Daarnaast is een verdere uitwerking nodig met aandacht voor concrete tussenresultaten. Het monitoren van die resultaten is daarbij essentieel.

Mevrouw Assen (PvdA) ziet in het document een mooie focus op kansengelijkheid en op de doorgaande ontwikkellijn van 0 tot 23 jaar. De fractie mist wel het principe van ongelijk investeren voor gelijke kansen. Komt dit bewust niet terug? De fractie mist daarnaast ook de expliciete doelstelling om segregatie tegen te gaan. Kan die worden toegevoegd? Verder is de PvdA blij met de expliciete aandacht voor het jonge kind. Het verraste hoe expliciet benoemd is dat dit een verantwoordelijkheid van de wijk is. Er is een risico dat er in de praktijk niemand is die verantwoordelijk is. Graag duiding.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt waar de zorg van mevrouw Assen precies zit.

Mevrouw Assen (PvdA) geeft aan dat soms een eindverantwoordelijke wordt gemist. Zij vervolgt haar bijdrage. De vier pijlers komen niet allemaal terug in het koersdocument. Welke gedachte zit hierachter? Voorts wil de fractie graag een toezegging op meetbare doelen en resultaten en daarnaast pleit zij ook voor een relatie met de doelen waarop de inspectie van het onderwijs inspecteert zoals de referentieniveaus. Verder is het fijn dat niet meer wordt gesproken over hoog of laag. Hoe kan ervoor worden gezorgd dat meer mensen afscheid nemen van dit taalgebruik? Voor de PvdA horen hier brede scholen en brede brugklassen bij. Deelt de wethouder dit? Dan de fysieke ontmoetingsplekken. Dit vraagt om doorzettingsmacht of prioriteit. De PvdA vindt het bijvoorbeeld niet slim als een school een Utrechts kind centrum moet trekken. Dit is het tegenovergestelde van ongelijk investeren. Graag een uitspraak van de wethouder.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt de PvdA toe te lichten waarom extra ongelijkheid ontstaat als een school een Utrechts kind centrum trekt.

Mevrouw Assen (PvdA) merkt op dat een school tijd en aandacht moet hebben om zo een centrum op te zetten en niet iedere school dat heeft. Verder is al veel gezegd over de aandacht voor mbo en andere studenten en tot slot dient Artikel 23 te worden aangepast.

De heer Stellinga (CDA) vraagt of de PvdA ook vindt dat de gemeente maar een beperkte invloed heeft.

Mevrouw Assen (PvdA) antwoordt dat de gemeente wel ingrepen kan doen.

De heer Stam (Volt) zegt dat Volt vindt, dat kinderen minder in hokjes gestopt moeten worden en vooral kind moeten kunnen zijn op school en daar worden uitgedaagd. Een aantal idealen hieromtrent herkent de fractie in de onderwijsagenda. Het is mooi dat wordt gewerkt aan 10-14 scholen, aan minder toetsen en persoonlijke aandacht. Dan de visie. Is die echt voor ieder kind? Modulair leren is helemaal niet voor ieder kind beter. Kinderen met autisme hebben bijvoorbeeld meer aan onderwijs met meer structuur. Vervolgens het betrekken van leraren bij het vormgeven. Leraren geven aan dat de ambities mooi zijn maar zien beren op de weg. De visie moet mede worden bepaald door mensen die voor de klas staan. Vindt de wethouder dat dit tot nu toe voldoende is gebeurd en ziet hij de risico's als dit niet voldoende wordt gedaan?

Mevrouw Kendir (Student&Starter) vraagt waarom het niet geldt voor leerlingen.

De heer Stam (Volt) geeft aan dat de inbreng van leerlingen waardevol is. Tot slot de digitalisering. De veranderingen gaan snel en Volt benadrukt dat hier meer visie op nodig is.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) vraagt of Volt ook denkt dat de digitalisering een didactische bijdrage moet leveren.

De heer Stam (Volt) denkt dat digitalisering in veel opzichten een bedreiging is voor het onderwijs. Kinderen moeten vooral leren hoe zij navigeren in de digitale wereld. Tot slot ziet Volt in het algemeen een koersdocument met dappere ideeën.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) vindt het mooi dat de visie minder systeem en meer mens denken is. De ontwikkeling van kinderen en jongeren, studenten en medewerkers staat centraal. Op dit moment zijn er gesprekken met verschillende partijen over de Utrechtse onderwijsagenda. GroenLinks ziet graag dat de werkvloer daarbij wordt betrokken. Op welke manier wordt de werkvloer betrokken? Verder wil GroenLinks dat het tegengaan van segregatie kerndoel is. Kan Utrecht actief beleid maken om segregatie in het onderwijs tegen te gaan? En wat is de plaats hiervan in de agenda? Graag een reactie. GroenLinks wil inclusief onderwijs en meer ruimte voor ontmoeting en verbinding. Hoe kijkt de wethouder naar het idee om speciaal onderwijs en regulier onderwijs in een gebouw te huisvesten? Dan de gelijke kansen. Een en ander hieromtrent dient ook terug te komen in de agenda zoals bijvoorbeeld met betrekking tot het schooladvies. Wil de wethouder met schoolbesturen in gesprek gaan over het schooladvies? Tot slot de verduurzaming van schoolgebouwen. Deze kan niet snel genoeg gaan en dit onderwerp dient terug te komen in de Utrechtse onderwijsagenda. Graag een reactie. GroenLinks ziet de Utrechtse Onderwijsagenda als een apart document naast het koersdocument.

De voorzitter schorst de vergadering om 13.00 uur.

Gemeente Utrecht

Verslag openbare middag-vergadering commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie

Datum 19 januari 2023
Locatie Stadhuisbrug 1, Utrecht
Verslag door mevrouw I.L. Vos (Notuleerservice Nederland)

Aanwezigen

De voorzitter mw. I. Hornsveld, wethouder dhr. E. Eerenberg, de leden mw. M. Al-Saqaff (VVD), mw. H. Assen (PvdA), dhr. D. van Bergen (ChristenUnie), mw. E. Kendir (Student & Starter), dhr. Chr. Nyqvist (Stadsbelang Utrecht), dhr. J. Otto (EenUtrecht), mw. I. Raaijmakers (PvdA), dhr. A. Stam (Volt), dhr. H. Stellinga (CDA), mw. N. Stylianou (D66), mw. M. Vermeulen (GroenLinks), mw B. van der Wilt (D66, de commissiegriffier mw. W. Kok

Verslag commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie

9. Debat Raadsbrief Utrechtse Onderwijs Agenda 14
Lijst met toezeggingen 22
10. Debat Vrijwillige ouderbijdrage scholen Utrecht 23
Lijst met toezeggingen.....32

9. Debat Raadsbrief Utrechtse Onderwijs Agenda

De **voorzitter** heropent de vergadering om 14:00 uur.
Het debat over de Utrechtse Onderwijs Agenda wordt voortgezet.

De heer **Stellinga** (CDA) zegt dat onderwijs een cruciale rol speelt in de persoonlijke talentontwikkeling. Elk kind moet op enig moment in zijn of jeugd inzicht krijgen in de eigen ontwikkeling en daarvoor ook zelf de verantwoordelijkheid nemen. Met betrekking tot gelijke kansen vreest het CDA dat rijke, wetenschappelijk opgeleide ouders op het moment van de schoolkeuze van hun kinderen over het algemeen beter de weg weten naar open dagen van scholen. Voor ouders met een migratieachtergrond of met een meer praktische opleiding is dit vaak lastiger. Dit kan ertoe leiden dat de schoolkeuze voor hun kind minder optimaal is. Het CDA wil dat voorkomen en ziet graag dat in de Utrechtse Onderwijs Agenda aandacht wordt besteed

aan goede voorlichting over open dagen en andere informatievoorzieningen die aan de schoolkeuze voorafgaan. Inzake het lerarentekort vraagt het CDA aandacht voor het flankerend beleid. In de tot voor kort geldende Onderwijs Agenda is daar een vrijblijvend geformuleerde alinea aan vuil gemaakt en meer niet. Flankerend beleid is belangrijk om het lerarentekort terug te dringen. Bedoeld wordt het beleid dat noodzakelijk is om het zijn van leraar in Utrecht te faciliteren. Deze nieuwe Onderwijs Agenda biedt een nieuwe kans. Gekeken kan worden of het gebruik van openbaar vervoer door leraren aantrekkelijker kan worden gemaakt. Leraren moeten gratis kunnen parkeren in de buurt van de school waar ze werken. Scholen krijgen de mogelijkheid om tegen gereduceerd tarief een beperkt aantal parkeervergunningen aan te vragen. Dit laatste voorstel wordt in overleg met de scholen verder uitgewerkt, aldus het coalitieakkoord. Het CDA vraagt naar de stand van zaken betreffende de uitvoering van het coalitieakkoord op dit punt. Leraren hebben vaak behoefte aan woningen in de midden categorie. Het is belangrijk om de ambities in het coalitieakkoord, die deze behoefte raken, waar te maken. Voor middenhuur- en middenkoop wil het CDA in de Onderwijs Agenda graag concrete afspraken zien.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) vraagt hoe volgens het CDA het openbaar vervoer kan worden verbeterd voor leerkrachten.

De heer **Stellinga** (CDA) antwoordt dat scholen kunnen worden ondersteund bij de aankoop van OV-abonnementen voor leraren. Er zal een oplossing moeten worden bedacht waardoor het voor leraren aantrekkelijk is om leraar te zijn in Utrecht, zoals het faciliteren van OV en parkeerplaatsen voor leraren die geen gebruik kunnen maken van het OV.

Mevrouw **Al-Saqaff** (VVD) vraagt of het CDA op de hoogte is van de aangenomen motie van VVD, D66 en PvdA over het voorrang geven van leraren op woningen. Het CDA heeft die motie niet ondertekend.

De heer **Stellinga** (CDA) moet het antwoord daarop schuldig blijven.

De heer **Stam** (Volt) vraagt of het voor het CDA een doel is om het gebruik van OV onder leraren te bevorderen.

De heer **Stellinga** (CDA) antwoordt dat het voor het CDA een doel is om zoveel mogelijk OV voor iedereen te bevorderen. Vandaag spreekt de commissie over de Onderwijs Agenda en het flankerend beleid. Om te stimuleren dat leraren in Utrecht werkzaam willen zijn, wil het CDA stimuleren dat zowel het OV aantrekkelijk is voor leraren, als dat zij kunnen beschikken over een parkeerplaats nabij de school.

De heer **Stam** (Volt) vraagt of het CDA zichzelf niet in de voeten schiet als parkeren gratis wordt gemaakt.

De heer **Stellinga** (CDA) ziet dat niet gebeuren. Er zijn altijd mensen voor wie het OV geen optie is. Voor hen moet er voldoende (gratis) parkeergelegenheid. Gratis parkeren nabij een school is slechts bedoeld voor leraren die gebruikmaken van de auto.

Veel jongeren komen moeilijk aan een stageplaats of een baan. Vaak is het voor jongeren met een migratieachtergrond nog moeilijker. Het CDA wil dat de gemeente zich gaat inzetten voor een betere bemiddeling tussen Mbo-instellingen en bedrijven om dit probleem op te lossen. In het coalitieakkoord wordt aangegeven dat het verbeteren van de aansluiting van het Mbo op de arbeidsmarkt continue aandacht heeft, evenals het tegengaan van een tekort aan stageplaatsen. Ook hierover ziet het CDA graag concrete afspraken in de Onderwijs Agenda.

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) vraagt of de fractie van D66 het CDA nu aan haar zijde mag zien als het gaat om de uitvoering van het actieplan, waaraan door D66 en andere partijen hard wordt gewerkt.

De heer **Stellinga** (CDA) antwoordt dat dit afhankelijk is van de concrete inhoud van het voorstel, dat hij nog niet kent. Hij ziet uit naar de plannen. Hij nodigt mevrouw Van der Wilt uit om het CDA-verkiezingsprogramma erop na te lezen. Daarin staat dit probleem expliciet benoemd.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) vraagt de heer Stellinga hoe hij denkt over stages op het Hbo. Hoe denkt hij over de mogelijkheid tot een verplichte stagevergoeding?

De heer **Stellinga** (CDA) vindt het beide goede ideeën. Hij wil eerst graag een concreet voorstel zien, maar het CDA staat er welwillend tegenover.

Wat het CDA betreft zou de gemeentelijke organisatie zelf meer stages moeten aanbieden aan Mbo'ers. Hbo'ers kunnen daarin ook worden meegenomen. Ook dit punt ziet de fractie graag geconcretiseerd in de Utrechtse Onderwijs Agenda.

Mevrouw **Assen** (PvdA) merkt op dat het grootste deel van de stages niet van de gemeente kan komen. Is het CDA het met haar eens dat het ook aan ondernemers en anderen is om daar hun verantwoordelijkheid te nemen, of om aan te geven waar de bezwaren liggen?

De heer **Stellinga** (CDA) is het daarmee eens. De gemeente kan daarin een bemiddelende en facilitaire rol spelen. De gemeente is enorm afhankelijk van de bereidwilligheid van bedrijven.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) is benieuwd wat de heer Stellinga vindt van een verzoek aan de wethouder om inzichtelijk te maken hoeveel stageplekken er in Utrecht zijn en hoeveel er tekort zijn.

De **voorzitter** vraagt mevrouw Vermeulen of dit een vraag is aan het CDA of het college.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) antwoordt dat het een vraag aan beide is.

De heer **Stellinga** (CDA) antwoordt dat het CDA de vraag van mevrouw Vermeulen deelt. De vraag hoort bij het college.

De heer **Stam** (Volt) vraagt of de heer Stellinga wil dat er meer stageplekken komen in het algemeen, of ziet hij bij de gemeente dat er nog specifieke kansen liggen om meer van dat soort stageplekken aan te bieden.

De heer **Stellinga** (CDA) wil meer stageplekken in het algemeen. Zijn inschatting is dat het bij Mbo-stages een groter probleem is dan bij andere stages. Hij heeft geen enkel signaal ontvangen dat er bij de gemeente op dit moment te weinig gebeurt. De gemeente moet de oproep blijven doen om zoveel mogelijk stageplekken, ook op Mbo-niveau, aan te blijven bieden.

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) wijst op de gemeentelijke aanpak, inclusief stagemarkt. De oproep was om die vooral mee te pakken en niet om met iets nieuws te komen. Is de heer Stellinga het met haar eens dat dit voor nu even voldoende is?

De heer **Stellinga** (CDA) antwoordt bevestigend.

De **voorzitter** constateert dat er verder geen fracties zijn die nog een bijdrage willen leveren. Zij geeft het woord aan de wethouder.

Wethouder **Eerenberg** wijst op de status van het document. Utrecht kent een cultuur waarin er sprake is van een goede samenwerking met de onderwijspartners. Het helpt om als collectief, dus niet als gemeente exclusief, een stip op de horizon te schetsen. Dat hoeft geen uitgewerkt groot beleidsdocument te zijn. Het is een visie en droom. Nu opschrijven wat er in 2040 gaat gebeuren, dat lukt niet. Met de Onderwijs Agenda heeft de gemeente een koers te pakken. De praktische opgave is de kansenongelijkheid aanpakken. Er moet veel meer worden uitgegaan van het talent en de natuurlijke ontwikkeling van de kinderen zelf. Daarnaast moet meer worden samengewerkt, zelfs als dat in het nadeel kan zijn van een individueel belang van de gemeente of onderwijsinstellingen. De gemeente wil het beste in een wijk. Dat is niet altijd het beste voor een individuele onderwijsaanbieder of voor het gemeentelijke beleid. Veel suggesties, zoals door deze commissie gedaan, passen in de koers. De koers wordt omgezet in een agenda. De agenda zal duidelijk zijn over wie wat doet. De agenda wordt samen door partijen gemaakt en er wordt gesproken over elkaars verantwoordelijkheden. Met elkaar zijn partijen verbonden aan een gezamenlijke agenda. In een college-informatiebijeenkomst liet het onderwijs zien langs welke sporen zou kunnen worden gegaan. Van een koers gaat het naar een agenda. Die agenda zal iets zeggen over de inzet van de gemeente, prioriteren en over het onderwijs.

Gevraagd is waarom er niets over het lerarentekort staat vermeld. De koers is onafhankelijk van ‘de lengte van de polsstok.’ Opgeschreven wordt wat kinderen in de meest ideale situatie gegund wordt op het gebied van onderwijs. De weg daar naartoe is hobbelig. In het land en in de steden in het bijzonder is er sprake van een ernstig lerarentekort. Utrecht is gezien de centrale ligging een fijne plek om te wonen. In de agenda zullen de randvoorwaarden om leraren aan deze stad te binden aan bod komen. Als dat niet op korte termijn op te lossen is moet er een alternatief zijn voor leerlingen op school die geen docent hebben. De agenda gaat ook ongelijk investeren in gelijke kansen. Zijn op de scholen waar de behoefte het grootst is, de beste en voldoende docenten? In Utrecht zijn er scholen die relatief klein zijn, of die krimpen. In een stad waar aan veel zaken een tekort is, zou de gezamenlijke uitspraak moeten kunnen worden gedaan dat dit niet als een gegeven beschouwd zou moeten worden. Dan kan de vraag aan bod komen of speciaal onderwijs een keer kan ‘landen’ in een gebouw van het reguliere onderwijs. Dan kan zuinig worden omgegaan met de ruimte die er is, maar het zijn tevens spannende stappen. Dit vraagt om commitment. Het komt dan mogelijk tot een herverdeling van gebouwen, of leerlingen. Dat daarmee iets moet worden gedaan in de agenda, dat staat als een paal boven water.

Mevrouw **Assen** (PvdA) herinnert zich dat hierover eerder het debat is gevoerd. Toen is gesteld dat daarin goede stappen werden gezet samen met de schoolbesturen om op buurtniveau te kijken naar de omgang met groei en krimp van scholen.

Wethouder **Eerenberg** vertelt dat partijen elkaar in de koers hebben gevonden. Gezamenlijk wordt een agenda gemaakt. In de agenda komt een palet van relevante maatschappelijke problemen, die zich voordoen en hoe deze kunnen worden opgelost. Groei versus krimp is er een van, maar ook het tekort op leerkrachten en docenten.

Student & Starter gaf aan dat prestatie belangrijk is in deze maatschappij. Dat legt veel druk op jonge kinderen. In de koers van de agenda wordt dat onderkend. Aan basisschoolleerlingen moet niet worden gevraagd wat ze later willen worden om daar de rest van hun schoolcarrière op in te richten en als dat niet lukt stellen dat het kind gefaald heeft. Morgen zijn niet alle scholen breed gemaakt en zijn er niet overal tienercolleges. Dit is wel de beweging en de koers. Namens de gemeente zal de wethouder inbrengen in de gesprekken die hij heeft met het onderwijs dat dit echt heel belangrijk is en de partijen hier met elkaar echt resultaat willen zien. Dit gaat ook over mediawijsheid. Brengt men veel tijd door op sociale media dan kan het wereldbeeld behoorlijk in de war raken.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) vraagt of het in dit kader gaat om een soort Utrechtse methode met basisvaardigheden op het gebied van digitale vaardigheden, rekenen en taal en dat dit verder wordt uitgewerkt in de agenda.

Wethouder **Eerenberg** weet niet exact of dat een Utrechtse of een eigen methode zal zijn. Wellicht kunnen bestaande methodes worden gebruikt. In de agenda gaan partijen dit wel onderkennen. Het onderwijs moet zodanig worden ingericht met late selectiemomenten. Ook gebouwen moeten geschikt zijn. Dit zal wat van de gemeente vragen. Verder is een aanpak noodzakelijk op het gebied van mediawijsheid en mentale weerbaarheid.

Elke nieuwe school een brede school laten worden, is een mooi uitgangspunt en een goede suggestie van Student & Starter om dit in de Onderwijs agenda en het Huisvestingsbeleid op te nemen. De wethouder plaatst daar twee mitsen bij. Het speciaal onderwijs en praktijkonderwijs en ‘de lengte van de polsstok’, want dit vraagt wat van (onderwijs)gebouwen.

De heer **Stam** (Volt) vraagt wat de wethouder ervan vindt dat er categorale gymnasia zijn in Utrecht.

Wethouder **Eerenberg** heeft daar geen moeite mee. Hij vindt het mooi dat er allerlei scholen zijn die goed onderwijs aanbieden. Dat een keuze kan worden gemaakt voor een school met een breed aanbod, dat helpt veel kinderen. Dat wil de wethouder niet tegenover gymnasia zetten. Het zou mooi zijn als het selectiemoment later is. Als een kind op 14- of 15-jarige leeftijd klassieke talen interessant vindt en de vorming die daarbij hoort, dan gunt de wethouder dat die kinderen ook. Het klimaat op sommige categorale gymnasia, waarin er een heel rijk aanbod is, gunt de wethouder vooral die kinderen die niet op een gymnasium zitten. Als het een wiskundesom zou zijn dat voor elke duizend nieuwe inwoners er een percentage categoraal gymnasium aangeboden zou moeten worden, maar zo is het niet. Uit lotingen blijkt dat sommige Vmbo-scholen heel populair zijn. Ook aan die kant van het spectrum is er een aantrekkingskracht. Nieuwe scholen breed is echt goed. Dan wordt ook ergens naar toegegroeid. Het college neemt op geen enkele wijze afstand van de bestaande categorale gymnasia.

Mevrouw **Assen** (PvdA) verwijst naar de uitspraak van de raad. De raad ziet geen noodzaak tot een derde categoraal gymnasium. Als die vraag wordt gesteld, dan is het goed om te kijken naar de wenselijkheid van elk categoraal type onderwijs. Vindt het college dat het minimaal zo moet zijn dat categorale gymnasia toegankelijk en inclusief zijn en dat dit iets betekent voor de drempels die nu worden opgeworpen voor het meedoen door alle kinderen?

Wat wethouder **Eerenberg** betreft gaat dit debat niet alleen over gymnasia. Dit debat gaat over onderwijs. Alles wat wordt gezegd, geldt voor het gehele onderwijs. Natuurlijk moeten scholen toegankelijk zijn en mogen ouders en kinderen daarbij geen drempels ervaren, los van het type onderwijs of school. Daarnaast kent Nederland vrijheid van onderwijs. Alle scholen dienen zich te houden aan een set basisregels, zoals Utrecht die kent.

Op de vraag van GroenLinks of scholen sneller kunnen worden vergroend, antwoordt de wethouder dat dit kan voor zover de markt dit toelaat. Het vinden van een aannemer of hovenier is een beperking in deze tijd. Het college vindt het een prachtige ambitie om scholen sneller te verduurzamen. Als wensen een financiële consequentie hebben, dan komt het college daarvoor altijd terug naar de raad met een kostenplaatje.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) heeft begrepen dat er onderwijshuisvestingsbijdragen zijn gekomen vanuit de landelijke overheid. Ze is benieuwd waaraan die middelen worden besteed.

Wethouder **Eerenberg** veronderstelt dat het debat daarover wordt gevoerd bij de Voorjaarsnota. Terwijl er extra geld is gekomen, is de wereld ook tien procent duurder geworden. Hij heeft niet de indruk dat op de portefeuille Onderwijshuisvesting geld resteert voor extra ambities.

Digitalisering moet niet doorslaan en een functie hebben. Maathouden is altijd verstandig, zeker in het onderwijs en als het gaat over jonge kinderen. Een op een contact met een docent en ook de minimaatschappij die een school is, dus oefenen in conflictbeheersing, dat lukt niet achter een beeldscherm. Als dat kinderen, wegens corona, twee jaar lang niet wordt gegeven, dan gebeurt er ten nadele wat in hun ontwikkeling. Daarvan worden nu de wrange vruchten geplukt, als het gaat om de mentale gezondheid van jonge Utrechters.

Meerdere partijen wensen een plek in het Koersdocument voor het hoger onderwijs. De wethouder is het daarmee eens. De Utrechtse Onderwijs Agenda is erg gericht op jongeren tot 23 jaar. Naast die agenda wenst het college een kleinere agenda op de samenwerking met het hoger onderwijs. Er is een nieuwe aanvraag gedaan voor een Rijkssubsidie (Citydeal) om het hoger onderwijs samen met het funderend onderwijs te koppelen aan relevante maatschappelijke problemen in de stad. Dat vergt ook dat samen met het hoger onderwijs bestuurlijk bijeen wordt gekomen. De wethouder pakt deze handschoen op. Aan de gemeenteraad zal een ‘Hoger onderwijs brief’ worden toegezonden. De ambitie is om dat in de volgende cyclus niet meer te hoeven scheiden. Het college stuurt die brief in het derde kwartaal van dit jaar toe. In de Utrechtse Onderwijs Agenda tot 23 jaar gaat het ook over een goede doorstroming vanuit het VO naar het vervolgonderwijs. Er is een aparte Mbo-agenda. Daar gaat het over stages en de voorbeeldrol van de gemeente. Dat werk wil het college niet overdoen. De overige samenwerkingen tussen de andere partijen (Hbo en WO) maar ook het Mbo voor zover het ziet op die samenwerking, de Kunstacademie en universiteiten zijn ook goed om te betrekken en om het gesprek mee te voeren. Het college ziet daar wel ruimte voor groei, maar dat moet via aparte trajecten. De suggestie over het vermeerderen van uitgaansgelegenheden voor studenten hoort niet thuis in de Utrechtse Onderwijs Agenda. In een gesprek over het Hoger onderwijs en het student zijn in Utrecht kan het wel worden meegenomen.

Mevrouw **Al-Saqaff** (VVD) zegt dat bij de Utrechtse Onderwijs Agenda veel partners betrokken zijn. Ze neemt aan dat dit ook gaat gebeuren bij het Hoger onderwijs en denkt daarbij aan de studentenverenigingen.

Wat wethouder **Eerenberg** betreft gebeurt dit zeker. Hij denkt ook aan studieverenigingen en studentensportverenigingen.

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) vraagt de Mbo-agenda te verankeren in de Utrechtse Onderwijs Agenda, zodat een integrale aanpak mogelijk is. Hetzelfde geldt voor de agenda voor het Hoger onderwijs, maar ze begrijpt dat daarin de afslag gemist is.

Wethouder **Eerenberg** legt uit dat er met de Utrechtse Onderwijs Agenda een koers is bepaald. Dat gaat grotendeels over de kansenongelijkheid bestrijding voor Utrechters tot 23 jaar. Er moeten nog heel veel gesprekken worden opgestart. Met twee onderwijsinstellingen is nog geen gesprek gevoerd. Er is een goed functionerende Mbo-agenda, die al goed verankerd is.

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) wil voorkomen dat het niet los van elkaar komt te staan. De verbinding met het Mbo en het Hoger onderwijs moet worden gezien en expliciet worden gemaakt.

Wethouder **Eerenberg** zegt dat het voor meer grensvlakken geldt. Het door het CDA gevraagde middenhuurbeleid zou het college niet in de Utrechtse Onderwijs agenda willen uitwerken. Daarvoor is apart beleid en een bestuurlijke verantwoordelijke. Alle grensvlakken aan de

buitenkant van de Utrechtse Onderwijs agenda moeten wel worden benoemd, zoals sport. Sport zit grotendeels in ‘de rijke schooldag’, dat als thema in de Onderwijs agenda thuishoort. De toegankelijkheid van sport moet op orde zijn en worden opgeschreven, maar met dat opschrijven is het probleem nog niet opgelost.
Ouderbetrokkenheid moet echt worden opgenomen in de werkagenda. Het is essentieel voor het succes van de schoolgemeenschap dat ouders erbij betrokken zijn. Daar kan met elkaar een grote stap worden gezet.
Collega-wethouder De Vries heeft grote ambities en energie op het gebied van stages en Mbo. Op dit moment is er een tekort van 353 stageplekken in de arbeidsmarkt Regio Midden-Utrecht.
Het door D66 genoemde functiemenging is een punt dat aan de rand van Utrechtse Onderwijs Agenda zit. Die kan worden benoemd als het gaat over de ontwikkelopgave en onderwijshuisvesting. Het zal ook maatwerk zijn. Niet elke wijk leent zich ervoor om docentenwoningen boven op de school te zetten. Daar waar die arrangementen te maken zijn, is dat interessant.
Het klopt dat de rijke schooldag ontbreekt in de koers. Deze komt nadrukkelijk terug in de agenda. Internationaal onderwijs omarmt de wethouder als een goed punt om in de werkagenda terug te laten komen. Het thema wordt meegenomen in de gesprekken met het onderwijs.

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) zou het zonde vinden als een dergelijk belangrijk thema, dat ook in het coalitieakkoord staat niet ook in deze koers wordt opgenomen. Zou dat nog te overwegen zijn?

Wethouder **Eerenberg** vertelt dat de koers al is vastgesteld. De agenda is de meest pragmatische stap voorwaarts. In de agenda volgt een inleiding over de uitgangspunten die in dit debat aan de orde zijn gekomen. Ook internationaal onderwijs valt onder de paraplu van kansenongelijkheid. Het gaat lukken om de agenda het juiste gewicht te geven.
De Segregatiemonitor wordt op dit moment uitgevoerd. Het streven is dat de resultaten onderdeel worden van de Utrechtse Onderwijs Agenda. In de agenda komt een stevig stuk te staan over segregatie en het voorkomen ervan. Het college wil bij voorkeur toewerken naar een kwartaalbrief over het onderwijs aan de gemeenteraad. De Utrechtse Onderwijs Agenda is de bovenliggende agenda. Dat is wat de gemeente de komende periode samen met het onderwijs gaat doen. Daarnaast komt er elk kwartaal een brief naar de gemeenteraad, over de onderwijshuisvesting en over de zaken die gezamenlijk zijn afgesproken. Dit is een toezegging.
De werkagenda moet, anders dan de koers, echt gaan over: wie doet wat en is dat ook goed gedaan. De vraag over wat de Onderwijsinspectie meet, neemt de wethouder mee terug.
De ontwikkeling op het gebied van Utrechtse Kindcentra (UKC) is bedoeld om aan ongelijk investeren in gelijke kansen te doen. Daar waar scholen UKC willen worden, maar niet kunnen worden, dan kunnen ze de gemeente benaderen voor hulp. Die toezegging staat en wordt hierbij door de wethouder herbevestigd. De toezegging zal in de Onderwijs Agenda worden opgeschreven.
Gevraagd werd of modulair leren wel of niet goed is als het gaat om de behoeften van leerlingen. Voor veel kinderen is het fijn om te kiezen en te kijken waar het eigen talent ligt. Een andere groep leerlingen heeft rust, reinheid en regelmaat nodig en moet dat ook aangeboden kunnen krijgen. Structuur is zeker niet slecht, wat de wethouder betreft. Het is niet in tegenspraak als in het Koersdocument wordt gesteld dat het hele onderwijs in Utrecht in 2040 modulair is. Bijvoorbeeld: Is men wel goed in rekenen maar niet in taal, dan is het huidige systeem fnuikend. Waar je het minst goed in bent, bepaalt het niveau. Hoe mooi zou het zijn als een Havodiploma kan worden behaald voor taal en een Vwo-diploma voor rekenen? Er zit geen tegenspraak tussen beide concepten. Er wordt niet mee bedoeld dat structuur slecht is.
In ontwikkelkamers worden alle thema’s uitgewerkt samen met leraren, schoolleiders, schoolbestuurders, jeugdhulp, sociale basis, ouders, leerlingen en studenten. De raad heeft aangegeven uitgenodigd te willen worden bij sessies.
In Utrecht zijn er twee vriendschap scholen. Als scholen dit concept omarmen en willen uitbreiden dan staat de gemeente daarvoor open.

In de beantwoording van schriftelijke vragen is al teruggekoppeld dat Utrecht heel geïnteresseerd kijkt naar hoe Amsterdam het niet meewegen van de thuissituatie in het schooladvies oppakt. Het is de vraag of het in de praktijk ook echt zo is, wat Amsterdam stelt. De thuissituatie speelt altijd mee, omdat een leerling die zelf meebrengt. De beweging dat leerlingen onderpresteren door hun thuissituatie en daarvoor kan worden gecompenseerd in het schooladvies, zou de wethouder niet willen wegwuiven. Hij wil leerkrachten die ruimte geven om voor het talent van hun leerlingen te gaan staan.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) vraagt het college om de ervaringen in Amsterdam en andere steden wel op te halen en deze aan de raad terug te koppelen.

Wethouder **Eerenberg** heeft dit zojuist gezegd en in de beantwoording van schriftelijke vragen is aangegeven dat naar Amsterdam wordt gegaan om te vernemen hoe het werkt.

De eerste onderwijskwartaalrapportage komt in het derde kwartaal van 2023 naar de gemeenteraad.

In Amsterdam speelt nu de toegankelijkheid van open dagen als een ‘hek’ om het lotingssysteem. In Utrecht speelt het niet op die manier zoals het in Amsterdam speelt. Het is wel een goed thema om te bespreken. De wethouder omarmt de betreffende suggestie en hij neemt het mee in zijn gesprek met het onderwijs over de Onderwijsagenda met vragen of iedereen bereikt wordt voor de open dagen en of taal daarin een barrière is.

De wethouder proeft in de commissie: Steun voor de koers. Veel ambitie in de agenda op het thema kansenongelijkheid en segregatie. De behoefte om door te ontwikkelingen op digitale vaardigheden, schoolgebouwen en duurzaamheid. De wethouder hoorde de oproep om een volgende stap samen met studenten, leerlingen, docenten en het werkveld te zetten.

Mevrouw **Al-Saqaff** (VVD) is blij dat er een aparte agenda komt voor Hoger onderwijs. Ze is benieuwd hoe de koppeling wordt gemaakt met de Utrechtse Onderwijs Agenda.

Wethouder **Eerenberg** antwoordt dat dit gebeurt op de manier zoals met de bestaande Mbo-agenda. Het streven is om het in de volgende cyclus tot een mooi onderwerp te versmelten.

De **voorzitter** meldt de wethouder dat met de commissie is afgesproken dat dit onderwerp in een termijn wordt behandeld. Ze gaat over tot het melden van onbeantwoorde vragen

De heer **Stellinga** (CDA) vraagt of het klopt dat in de concept onderwijsagenda een verwijzing komt naar andere beleidsdocumenten.

Wethouder **Eerenberg** kan zich voorstellen dat bijvoorbeeld wordt opgeschreven wat nodig is om het lerarentekort effectief te kunnen bestrijden en waaronder die oplossingen vallen als het gaat om beleid.

De heer **Stam** (Volt) vraagt of leraren meeschreven aan het Koersdocument.

Mevrouw **Al-Saqaff** (VVD) stelde de vraag of de mentale gezondheid een plek krijgt in de Onderwijs agenda. Eerder heeft het college toegezegd dat commissie- en raadsleden mochten aansluiten bij de rondetafelgesprekken over de Onderwijs agenda. Volgt daarvoor nog een uitnodiging?

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) vroeg of de door de gemeente toe te kennen middelen ongelijk worden verdeeld onder scholen.

Graag krijgt zij nog een antwoord op de vraag over samenwerking met het MKB, maatschappelijk middenveld en een coördinator per school.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) mist bij het onderdeel segregatie de praktische ondersteuning van ouderinitiatieven en daarnaast een voorlichtingscarrousel per wijk, in aansluiting op het aanmeldbeleid. Komen deze onderwerpen terug in de Utrechtse onderwijsagenda?

Mevrouw **Assen** (PvdA) stelde een vraag over de verantwoordelijkheid van de wijk.

Wethouder **Eerenberg** vertelt dat leerkrachten meeschreven aan het Koersdocument. Mentale gezondheid komt in de Utrechtse Onderwijs Agenda op twee manier terug. Als een erkenning van wat er met de jonge populatie aan de hand is en als een grensvlak van de agenda. Daarbij wordt verwezen naar alles wat bij Volksgezondheid wordt gedaan om dit te onderkennen.
De wethouder weet niet of uitnodigingen voor de rondetafelgesprekken worden of zijn verzonden. Hij zal navraag doen.
Middelen worden nu ook al ongelijk geïnvesteerd.
Vanuit de stageoptiek heeft de wethouder er iets over gezegd en ook de Citydeal ziet op samenwerken met het MKB. In de Utrechtse Onderwijs Agenda zal het als thema worden uitgelicht. In de sessie heeft de VVD-fractie daar ook nadrukkelijk om gevraagd. Het gesprek zal daarover worden gevoerd met het onderwijs, maar de wethouder maakt daarbij de kanttekening dat het onderwijs overloopt. Daar waar er ruimte is en waar het kan helpen bij het oplossen van het lerarentekort zal de samenwerking met het MKB zeker worden opgepakt.
Praktische ondersteuning van ouderinitiatieven en wijkvoorlichting worden meegenomen in de agenda.
Wat het college hier met ‘de wijk’ bedoelt, is het netwerk van alle professionals in de wijken.

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) bedoelde naast het MKB ook samenwerking met het maatschappelijk middenveld en een coördinator per school.

Wethouder **Eerenberg** zegt dat de op scholen gehanteerde kernpartneraanpak erop ziet dat alles op het gebied van jeugdgezondheidzorg, verzuim actief in en rond de school aanwezig is. Deze partners bespreken met elkaar wat er met een leerling moet gebeuren. Zo zijn Jeugdzorg en andere instanties met de scholen verbonden.
In het kader van het MKB en het middenveld zijn er relevante inzichten die met studenten en leerlingen kunnen worden gedeeld. Dat is kansrijker naarmate de leeftijd van leerlingen vordert. Dat is ook een van de pijlers onder de Citydeal.
De meeste scholen hebben een oudercontactpersoon voor externe contacten. De kernpartneraanpak voorziet daarin ook voor een deel. Dat is al georganiseerd.
De scholen die de gemeente het rijkst mogelijke aanbod willen geven, ook ter compensatie voor wat er thuis niet mogelijk is, wil de gemeente ook het meest ontlasten in de organisatie van het aanbod.

Lijst met toezeggingen

De **voorzitter** concludeert dat de wethouder de volgende toezeggingen heeft gedaan.

- De wethouder stuurt in kwartaal 2023 een raadsbrief met een agenda over de samenwerking met het Hoger onderwijs.
- Naast de Utrechtse Onderwijs Agenda als overkoepelend stuk, stuurt de wethouder per kwartaal een brief naar de raad over onderwijs. Hierin komt bijvoorbeeld onderwijshuisvesting terug, net als andere zaken die de raad en de wethouder met elkaar hebben afgesproken. De eerste kwartaalbrief komt in het derde kwartaal van 2023.

- De wethouder komt in de voornoemde kwartaalbrief terug op de werkwijze en ervaringen in Amsterdam met het niet laten meewegen van de thuissituatie bij het schooladvies.

De voorzitter vraagt of de agenderende fracties met deze bespreking bereikt hebben wat zij willen bereiken en of zij behandeling in de raad wenselijk vinden.

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) overweegt om een motie in te dienen over de coördinator per school. Ze vraagt om een B-punt in de gemeenteraad.

De **voorzitter** zegt dat het stuk niet automatisch naar de raad gaat. Het moet dan geagendeerd.

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) geeft aan dat laatste te zullen doen.

Mevrouw **Al-Saqaff** (VVD) hoorde zojuist dat er op 20 januari een sessie is over de Onderwijsagenda. Zij vraagt of er nog een uitnodiging volgt voor de sessie van 20 januari 2023.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) ontving een tabel met allerlei momenten. Ze vermoedt dat er nog meer rondetafelgesprekken komen.

De **voorzitter** constateert dat het belangrijk is dat in het vervolg iedereen een uitnodiging krijgt.

Wethouder **Eerenberg** hoort dit nu ook via het debat. Hij laat uitzoeken hoe dit is gelopen en waar het mis ging met de uitnodigingen. Er is in ieder geval geen selectie of sturing op leden van de gemeenteraad.

De **voorzitter** rondt het debat af.

Schorsing van 15.24 tot 15.34 uur.

De **voorzitter** heropent de vergadering en meldt dat deze ochtend is besloten dat de resterende spreektijd wordt meegenomen naar het debat over kinderopvang in de volgende commissievergadering.

10. Debat Vrijwillige ouderbijdrage scholen Utrecht

De voorzitter leidt het debat kort in en geeft vervolgens het woord aan de commissie.
De fracties van PvdA, D66, Volt, GroenLinks en ChristenUnie willen in debat over de vrijwillige ouderbijdrage aan scholen. Ze willen suggesties meegeven om ervoor te zorgen dat scholen de wet naleven en alle Utrechtse kinderen met activiteiten kunnen meedoen.
Dit onderwerp wordt in een termijn besproken.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) zegt alle kinderen mee moeten kunnen doen in Utrecht, ongeacht het inkomen van de ouders. Een hoge ouderbijdrage werkt ongelijkheid in de hand. De PvdA ziet het als een drempel voor ouders om hun kind aan te melden op die school. Bovendien overtreden scholen nog steeds de wet. Ze benoemen onvoldoende dat de vrijwillige ouderbijdrage echt vrijwillig is. Utrecht heeft kansengelijkheid hoog in het vaandel. Waarom lukt het dan niet om op dit dossier stappen te zetten?
De eerste motie van de PvdA hierover dateert uit 2017. Daarna is er een patroon zichtbaar waarbij de raad aan bel trekt. Het college belooft een gesprek en de raad hoort dat er afspraken zijn gemaakt. In de praktijk blijven scholen de fout in gaan. Helaas past de laatste brief ook in dat patroon. Voor de PvdA is het belangrijk dat het college die gesprekken ingaat met een bepaalde

stevigheid. De vrijblijvendheid moet voorbij zijn. Er dienen afspraken te worden gemaakt over eenduidige communicatie met alle schoolbesturen, waaraan consequenties worden verbonden. De PvdA stelt voor om de afspraken te handhaven en om te sanctioneren. Met elkaar dient een maximum ouderbijdrage te worden vastgesteld, zoals Amsterdam dat heeft gedaan. De uiterste consequentie is, wat de PvdA betreft, dat aan scholen die de afspraken niet nakomen vanuit de gemeente geen subsidie meer wordt verstrekt, of wordt stopgezet.

Mevrouw **Al-Saqaff** (VVD) vraagt over een vrijwillige bijdrage dat als ouders die niet kunnen betalen, dat dan toch een gegeven is. Als ouders die vrijwillige bijdrage wel kunnen betalen, dan is dat toch fijn voor de school?

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) vindt een hoge bijdrage een drempel voor ouders om bij die school te gaan kijken. Het heeft een afschrikwekkend effect.
Een school die in een buurt staat, waar veel ouders met een hoog inkomen wonen, krijgt waarschijnlijk meer ouderbijdrage dan andere scholen in de stad. Het is belangrijk dat er meer solidariteit komt.

De heer **Stam** (Volt) vraagt wat een kind in Overvecht er aan heeft , als een ander kind in Wittevrouwen op een minder duur schoolreisje kan gaan.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) gunt alle kinderen in Utrecht mooie activiteiten buiten de klas om. Er zijn manieren om dat meer solidair te maken. Het solidariteitsfonds is daarvoor een mooi middel. De PvdA omarmt de suggestie die Stichting Leergeld deed. Roep schoolbesturen op om ouderbijdragen eerlijk te verdelen over alle scholen per schoolbestuur. Daarmee wordt gelijk iets gedaan aan ongelijkheid tussen scholen.

De heer Stam (Volt) verwijst naar de brief aan de gemeenteraad. Scholen met de hoogste bijdragen zijn vaak zelfstandige besturen. SPO Utrecht gaat er niets aan veranderen dat kinderen van USV € 500 per jaar wordt gevraagd.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) beaamt dit. De stad kan een signaal afgeven voor wat een normaal bedrag per kind zou zijn. Als er geen maximum wordt gehanteerd kan er niet worden gehandhaafd. Dan geeft de stad ook niet het signaal af dat zij dit eigenlijk belachelijke bedragen vindt. Alle kinderen in Utrecht hebben er iets aan als een grens wordt gesteld met een maximumbijdrage.

Mevrouw **Al-Saqaff** (VVD) zegt dat sommige onderwijskoepels al met een solidariteitsfonds werken. Hoe zorgt het hanteren van een maximumbedrag ervoor dat anderen die de bijdrage niet kunnen betalen, ook aan mooie activiteiten kunnen deelnemen?

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) probeerde twee problemen te schetsen. Scholen houden zich nu niet aan de wet. De gemeente moet daartegen harder optreden. Het helpt om een maximum te hanteren. Dan kan bij overtreding worden gehandhaafd.
Om de oneerlijkheid tussen scholen weg te nemen is het solidariteitsfonds.

Mevrouw **Al-Saqaff** (VVD) vraagt of de PvdA het met haar eens is dat het om een vrijwillige bijdrage gaat. Dat staat los van een maximum.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) wil de gemeente munitie in handen geven om te gaan handhaven. De schoolinspectie kan de scholen wijzen op communicatie en bijvoorbeeld de schoolgidsen erop controleren.

Mevrouw **Al-Saqaff** (VVD) zou dan niet willen spreken van een eenduidige visie. De VVD vindt dat daar waar het goed gaat en degenen om wie het gaat er profijt van hebben, het zo te laten. Juist degenen die nu nog niet de kans hebben, moet de kans worden geboden, zonder een maximum te stellen. Wetten moet sowieso altijd gehandhaafd worden.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) merkt op dat dit nu precies het verschil is tussen de VVD en de PvdA. Het gaat pas goed met de Utrechtse kinderen als het met allemaal goed gaat.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) vraagt of de PvdA stadsbrede afspraken wil maken, om zo te komen tot een solidariteitsfonds.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) wil afspraken over een solidariteitsfonds. Door middel van handhaven wil de PvdA meer dan alleen afspraken.

De heer **Nyqvist** (Stadsbelang Utrecht) vraagt wat de PvdA verstaat onder vrijwillig.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) antwoordt dat de wet daarover duidelijk is: dat men niet gedwongen kan worden om de ouderbijdrage te betalen. Hoe vrijwillig is vrijwillig als toch dwang wordt uitgeoefend om te betalen? Daarvoor is er een landelijke wet gekomen. Het klopt dat er nog wel een impliciete dwang vanuit kan gaan, omdat ouders hun kind willen laten participeren. In de schoolgids moet expliciet worden vermeld dat het om een vrijwillige bijdrage gaat. De Inspectie kan op die communicatie handhaven.
In de voorbereiding van dit debat heeft de PvdA nagedacht over het gevolg van het geheel afschaffen van een vrijwillige ouderbijdrage. Dat zou zonde zijn. Daarmee wordt het kind met het badwater weggegooid. Veel ouders willen wel bijdragen en zijn soms bereid om meer te betalen.

De heer **Stellinga** (CDA) vraagt of het standpunt van de PvdA is dat als op school A met de vrijwillige ouderbijdrage een uitje kan worden geregeld, dat school B ook recht heeft op dat uitje.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) zou scholen niet willen opleggen wat ze met het bedrag moeten doen. Het gaat erom dat alle scholen, binnen een bepaald schoolbestuur, hetzelfde bedrag te besteden hebben aan buitenschoolse activiteiten. Om het solidariteitsfonds praktisch haalbaar te maken werkt het beter per schoolbestuur.

De heer **Van Bergen** (ChristenUnie) vraagt of mevrouw Raaijmakers het met hem deelt dat de rijkere scholen zich niet geroepen zullen voelen tot solidariteit en andere scholen juist wel.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) wil het liefst dat alle scholen, net als bij het aanmeldbeleid, meteen meedoen.

Mevrouw **Stylianou** (D66) neemt de woordvoering over van mevrouw Van der Wilt.
Als het aan D66 ligt heeft ieder kind in Utrecht recht op een even mooie uitdagende schooltijd, binnen en buiten het schoolgebouw. Als een kind ouders heeft met een kleine beurs mag dat nooit een reden zijn om daar minder van te kunnen meekrijgen. D66 is het met het college en Leergeld eens dat sinds de wijziging van de wet het verwijzen van betaling via Leergeld of U-pas niet meer de norm moet en mag zijn. De fractie staat achter het besluit van het college om scholen die de wet nog niet naleven proactief te melden bij de Onderwijsinspectie. De nieuwe situatie brengt een zorg met zich mee die bij D66 nog niet is weggenomen, namelijk die van de groeiende ongelijkheid tussen scholen en binnen scholen tussen kinderen. Veel scholen proberen op hun eigen manier om te gaan met de situatie. Verschillen in ouderbijdragen zijn te groot. Het is niet transparant wat scholen wel en niet onder de bijdrage scharen. Dit moet anders kunnen in een sociale stad als Utrecht. De solidariteitsfondsen die worden ingezet bij de NUOVO-scholen ziet D66 als een mooie stap voor de korte termijn. Is de wethouder het met D66 eens dat het niet

wenselijk is dat er te grote verschillen zijn tussen scholen in hoe zij omgaan met de hoogte en het innen van bijdragen? Dit kan ertoe leiden dat kinderen buiten de boot vallen, of dat ouders met een kleine beurs bij voorbaat niet durven te kiezen voor scholen met een hogere ouderbijdrage. Is de wethouder bereid om hierover meer bindende afspraken te maken, met zowel het primair als het voortgezet onderwijs, in lijn met de ambities op kansengelijkheid?
Is de wethouder het met D66 eens dat, om deze afspraken te maken, het van belang is om goed zicht te hebben hoe scholen nu, naast de informatie in de schoolgids, omgaan met het opvolgen van schoolkosten richting ouders, met name in het voortgezet onderwijs.

Mevrouw **Al-Saqaff** (VVD) vraagt of D66 niet vreest, juist omdat het een vrijwillige ouderbijdrage is, dat een aantal ouders de noodzaak voor een bijdrage aan het fonds niet meer zien. De bijdrage komt dan immers niet bij het eigen kind terecht. De beslissing om bij te dragen aan het fonds ligt nog altijd bij de ouders zelf.

Mevrouw **Stylianou** (D66) stelt dat een solidariteitsfonds juist beoogt dat een school zich beroept op de solidariteit van de ouders. Het is vooral belangrijk dat goed gecommuniceerd wordt.

De heer **Stam** (Volt) vraagt of D66 voorstander is van een maximum voor de ouderbijdrage. Zo ja, wat hebben kinderen daaraan, die op een armere school zitten?

Mevrouw **Stylianou** (D66) zegt dat D66 in principe voorstander is van een maximale ouderbijdrage. Dat hoeft niet de eerste stap te zijn. D66 ziet nog wat stappen voorafgaand. Het gaat om het verkleinen van de verschillen tussen scholen. Het gaat niet zover dat nu complete reisjes worden ontzegd aan kinderen uit rijkere gezinnen. D66 ziet het niet als een op zichzelf staande actie. De gemeente zet zich in voor een rijke schooldag. Daarvan profiteren alle kinderen. Een kind op een armere school kan nu ook naar de activiteiten die worden georganiseerd en waarbij het niet uitmaakt op welke school je zit.

De heer **Otto** (EenUtrecht) is benieuwd of D66 met hem van mening is dat veel ouders niet meer zullen bijdragen wanneer het geld in een fonds gaat ten goede van kinderen in de stad, of omdat het eenvoudig wordt om niet bij te dragen.

Mevrouw **Stylianou** (D66) zegt dat dit verband houdt met de communicatie rondom het solidariteitsfonds. Het gaat ook om de cultuur op een school. Scholen moeten een belangrijke rol spelen in die communicatie. Het zou fantastisch zijn als het voor elke school gelijk en een standaard is.

In het vragenuur van juni jl. zei de wethouder meer duidelijkheid te willen geven over de grijze kosten. Klopt het dat die informatie nog moet volgen? Zo nee, kan de wethouder de informatie toezeggen, voorafgaand aan de gesprekken met de scholen?
Ziet de wethouder nog andere mogelijkheden dan het maken van gemeenschappelijke afspraken over maximale ouderbijdragen en het actief stimuleren van solidariteitsfondsen? Is hij bereid daarin als gemeente een meer regisserende en sturende rol te nemen, zolang de situatie nog niet zoals gewenst is?

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) vraagt of D66 het met de PvdA eens is dat afspraken alleen tot nu toe niet voldoende is gebleken. Is zes jaar praten niet voldoende geweest? Hoe kijkt D66 naar het voorstel van de PvdA om ook te dreigen met het intrekken van subsidie?

Mevrouw **Stylianou** (D66) antwoordt dat dit wat D66 betreft niet de juiste manier is. Het gesprek is samen met de scholen en gaat over kansengelijkheid. Sommige scholen zoeken oprecht naar de juiste oplossing. Het intrekken van subsidie zal niet direct helpen. De uitvoering van de wet treft juist wat de cultuur van de school is en hoe de geest van de wet wordt uitgevoerd. D66 ziet daarin

een grote rol weggelegd voor de Onderwijsinspectie en niet zozeer voor de gemeente. D66 wacht op de reactie van de wethouder over hoe de inzet van de gemeente nu anders zal zijn.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) vraagt of D66 solidariteitsfondsen gemeentebreed ziet. Zo ja, wat is dan het verschil met Stichting Leergeld?

Mevrouw **Stylianou** (D66) zou het ideaal vinden wanneer de fondsen gemeentebreed zouden zijn. Daarbij zal sprake zijn van uitdagingen en/of van overlap.

De heer **Stam** (Volt) reageert op de ontvangen brief van de wethouder over de vrijwillige ouderbijdrage. In de brief ontbreken cijfers over ouderbijdragen op middelbare scholen. De wethouder heeft nog niet met middelbare scholen gesproken over een maximum. Juist op de middelbare scholen zijn de bijdragen vaak hoger. Waarom ontbreekt deze informatie in de brief? Krijgt de raad de complete brief alsnog toegestuurd en zo ja, wanneer?
In de brief staat dat juist de kleinere schoolbesturen om hogere bijdragen vragen. Wordt door de gemeente met de kleinere besturen gesproken?
Volt vindt het belangrijk dat een kind zich welkom voelt op elke school in Utrecht. De fractie deelt het ideaal van kansengelijkheid. De vraag is of dat kan worden bereikt met een maximale ouderbijdrage. De heer Stam betwijfelt dat. De bijdrage is vrijwillig. Het niet kunnen betalen mag geen bezwaar zijn. Scholen moeten ervoor zorgen dat een ouder of kind zich niet minder welkom voelt als de bijdrage niet kan worden betaald. Als dat wel het geval is, dan ligt dat aan de school(cultuur). De hoogte van bijdrage verlagen, lost het probleem niet op.
Een hoge bijdrage kan veel soorten signalen uitzenden. Sommige scholen in Utrecht vragen een significante bijdrage. Ze zeggen daarbij dat ze proberen om een vernieuwend soort onderwijs aan te bieden en dat men minstens even welkom is wanneer men de bijdrage niet kan betalen.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) is benieuwd of Volt net als de PvdA vindt dat het oneerlijk is als op de ene school wel 700 euro per leerling kan worden besteed aan activiteiten en op een andere school niet.

De heer **Stam** (Volt) stelt voor om de vloer te verhogen in plaats van het plafond te verlagen. Natuurlijk gunt Volt elk kind 700 euro, maar nu wordt het plafond omlaag gebracht. De kinderen die op de bodem zitten hebben daar niets aan. Laat de gemeente ongelijk investeren en niet ongelijk afpakken. Dat het landelijk een bepaalde kant op gaat betekent niet dat Volt dat een goed idee hoeft te vinden. In het rapport waarnaar mevrouw Raaijmakers verwees staat ook dat er een reëel risico is op verschraling van activiteiten op scholen. Daarover maakt de heer Stam zich zorgen.

Mevrouw **Stylianou** (D66) vraagt of de heer Stam ontkent dat het toch effect heeft als een ouder de bijdrage niet kan betalen, hoe goed de communicatie ook is.

De heer **Stam** (Volt) is blij dat de wet is veranderd en dat het betalen van de ouderbijdrage nu geen enkel gevolg mag hebben voor het kind. Het is belangrijk dat de gemeente erop toeziet dat dit gebeurt. Daarmee kan niet volledig worden uitgesloten dat er wellicht ouders zijn die toch een verplichting ervaren om bij te dragen aan het onderwijs van hun kind. Om dan maar te zeggen dat die vraag niet meer gesteld mag worden, dat is niet proportioneel.
Het is goed dat de gemeente controleert op de communicatie van de scholen, maar Volt denkt niet dat kinderen geholpen zijn met een maximum.
Er moet worden nagedacht over oplossingen waarbij er niet minder geld gaat naar de rijke scholen, maar meer geld naar de scholen die het nodig hebben. Volt is een voorstander van oplossingen zoals een solidariteitsplan binnen schoolbesturen en bij voorkeur zelfs op gemeentelijk niveau. De wethouder wordt opgeroepen om oplossingen in die richting te steunen op elke manier die mogelijk is.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) vraagt of ouders baat hebben bij een maximum.

De heer **Stam** (Volt) denkt dat de onderwijskansen van de kinderen belangrijker zijn. Ouders zullen er om dezelfde redenen niet mee geholpen zijn.

Mevrouw **Al-Saqaff** (VVD) vraagt hoe zij een gemeentelijk solidariteitsfonds moet zien. Verschillende de ouderbijdragen daarbij per school?

De heer **Stam** (Volt) zegt niet dat alle ouderbijdragen moeten worden afgeroomd en centraal verzameld. Daarvan is Volt geen voorstander. Als ouders willen bijdragen aan de school van hun kind, dan moet dat kunnen, mits de vrijwilligheid gewaarborgd is. Ook zullen er ouders zijn die graag wat extra willen bijdragen voor kinderen op andere scholen. Dat is een solidariteitsfonds. De gemiddelde bijdrage op een primaire school in Utrecht ligt rond € 60. Veel ouders zullen nog middelen hebben om daar bovenop nog wat bij te dragen, om te zorgen dat een ander kind op dezelfde of op een andere school ook € 60 heeft. Als de gemeente een bijdrage kan leveren om dat fonds mogelijk te maken dan is Volt daarvan een voorstander. De manier waarop dat laat de fractie aan het college.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) zegt dat een vrijwillige ouderbijdrage vrijwillig zou moeten zijn. Toch blijft GroenLinks signalen ontvangen dat dit nog steeds niet het geval is, ook al is de gemeente hierover met scholen in gesprek. Scholen communiceren nog altijd niet goed dat de bijdrage vrijwillig is. Ze vragen soms heel hoge bedragen. Het is tijd voor meer regie en controle. Hoe wordt erop toegezien dat scholen zich aan de wet houden? Welke gevolgen heeft het voor scholen als ze de wet niet naleven? Wanneer wordt actie ondernomen?
Stichting Leergeld stopt met het vergoeden van de vrijwillige ouderbijdrage. Ouders en leerlingen maken zich daarover zorgen. Er zijn veel verschillen tussen scholen. Sommige schoolbesturen kennen al een solidariteitsfonds. Is het college bereid om stadsbreed het gesprek aan te gaan met scholen en schoolbesturen over mogelijkheden, zoals solidariteitsfondsen per school, om ongelijkheid tegen te gaan? Stadsbrede afspraken zijn belangrijk om de toegankelijkheid van het onderwijs en het gelijke speelveld tussen scholen bij aanmelden te bewaken. Een schoolkeuze mag niet afhankelijk zijn van de vrijwillige ouderbijdrage. GroenLinks vraagt de wethouder om tot maximering van de vrijwillige ouderbijdrage over te gaan.
Het innen van de bijdragen, het sturen van reminders en onzekerheid over wat er binnenkomt roept frustraties op. De wethouder wordt gevraagd deze geluiden mee te nemen in de gesprekken met de scholen en de schoolbesturen.
Het is goed om te kijken naar maximeren, solidariteitsfonds, heldere communicatie, solidariteit en toegankelijkheid.

De heer **Stam** (Volt) is het eens dat het vervelend en ongewenst is als een school facturen stuurt voor de ouderbijdragen. De hoogte van het bedrag op die factuur is daarbij niet het wezenlijke punt. Is mevrouw Vermeulen dat met hem eens?

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) stelt dat een ouder graag iets wil bijdragen aan de school en de ontwikkeling van de kinderen. Als ouders meerdere kinderen hebben op verschillende scholen dan kunnen die bijdragen behoorlijk oplopen. Dat maakt zeker uit, naast de bureaucratie eromheen. Bij een vrijwillige ouderbijdrage krijgen de ouders ook een factuur. De school wil wel graag een bijdrage om activiteiten te kunnen organiseren. De ouder krijgt een factuur en eventueel een reminder ook als is er geen verplichting om de bijdrage te betalen.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) vraagt wat GroenLinks vindt van het voorstel van de PvdA om de subsidie in te trekken voor scholen die de fout ingaan.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) zegt dat GroenLinks eerst de afspraken en de beantwoording van de wethouder wil afwachten. Andere sancties kunnen worden overwogen. GroenLinks zou zich daarop willen beraden.

De heer **Stellinga** (CDA) vraagt of GroenLinks het met het CDA eens is dat er enige sociale druk op de vrijwillige bijdrage ligt, maar dat iemand die geen € 700 kan betalen, strikt genomen, niet verboden kan worden om zijn kind naar een school te sturen die om die € 700 vraagt.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) is het daarmee eens. Strikt genomen kan dat niet worden verboden. Er is wel een bepaalde sociale druk en er gaat een bepaald signaal uit van dat bedrag en wel dat de school ergens voor staat en bepaalde activiteiten doet die daarbij horen. Dat signaal is er zeker. Het is een interessante gedachte om te kijken naar een bijdrage op basis van draagkracht. Dat lijkt overigens veel op een solidariteitsfonds en het is dan nog steeds vrijwillig.

De heer **Van Bergen** (ChristenUnie) stelt dat uit de geagendeerde brief blijkt dat de wethouder en de ChristenUnie elkaar qua idealen op dit gebied goed kunnen vinden. In Utrecht wordt ernaar gestreefd dat alle kinderen kunnen meedoen, gelijke kansen hebben en hun talenten kunnen ontwikkelen. Van deze drie idealen ziet de fractie bij de uitvoering van de nieuwe wet de gelijke kansen in het geding komen. Spreker sluit zich aan bij de vraag van de PvdA over de collectieve ouderbijdrage.
De heer Van den Berg sluit zich ook aan bij de vraag van D66 over de grijze gebieden van de besteding van de bijdragen. Een blik in de jaarverslagen leert dat deze gelden niet altijd goed terechtkomen.
De fractie van ChristenUnie is blij dat de wethouder actief die scholen aanspreekt, welke de ouders niet goed voorlichten over het feit dat vrijwillig ook echt vrijwillig betekent. Op dit moment is het nog mogelijk om de vrijwillige bijdrage te betalen met de U-pas. De ChristenUnie vindt dit zeer onwenselijk. Deelt de wethouder dit standpunt? De wethouder gaf aan ernaar te streven om dit vanaf komend jaar onmogelijk te maken.

De **voorzitter** vraagt of andere dan de agenderende fracties inbreng willen leveren.

De heer **Nyqvist** (Stadsbelang Utrecht) hoort allerlei sympathieke ideeën over tafel komen. Die moeten alle op hun eigen wijze worden beoordeeld en gewaardeerd. Het woord vrijwillig is compleet misplaatst. In het algemeen zullen mensen nooit vrijwillig iets betalen als er een mogelijkheid is om niet te betalen. In het geval van de ouderbijdrage slaat dit terug op de kinderen. Al snel is het bekend. De vraag is of er geen andere systematiek mogelijk is waardoor de uitgaven die nodig zijn voor activiteiten kunnen worden gefinancierd. Die uitgaven moeten liggen binnen de financiële kaders van de school. De school moet zelf proberen om de gelden op tafel te krijgen om activiteiten te kunnen ontplooien. Te denken valt aan sponsoring. Dit neemt de druk van vrijwilligheid weg.

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) stelt dat er een stigma rust op armoede. Ouders zullen graag een bijdrage willen doen. De gemeente moet ervoor zorgen dat ouders die geen bijdrage kunnen betalen steun kan worden geboden. Hoe kijkt Stadsbelang Utrecht daarnaar?

De heer **Nyqvist** (Stadsbelang Utrecht) probeerde aan te geven dat de praktijk leert dat mensen zijn zoals ze zijn. Als de emotie van het niet kunnen betalen en het kunnen ontplooien van activiteiten van elkaar worden gescheiden dan betekent dat een andere benadering van de financiering en de mogelijkheden om buiten het directe verband van de school gelden aan te trekken.

De heer **Stellinga** (CDA) zegt dat het CDA constateert dat de wetswijziging een gat heeft veroorzaakt in de financiering van extra activiteiten op scholen. Scholen moeten aangeven dat de

bijdrage vrijwillig is en kunnen leerlingen niet uitsluiten omdat hun ouders niet betalen. Scholen zitten klem. De oplossing moet worden gevonden in het door scholen wijzen op de gevolgen van het niet betalen van de bijdrage. Scholen met door de bank genomen minder kapitaalkrachtige ouders kunnen door het Jeugdeducatiefonds geholpen worden. Wellicht kan worden gekeken naar binnenschoolse solidariteit. Het CDA is geen voorstander van maximering.

Mevrouw **Al-Saqaff** (VVD) vertelt dat de VVD de acties die het college noemt, voor nu voldoende vindt. De fractie is benieuwd naar de uitwerking. Het is lastig dat scholen niet goed in de schoolgids noteren dat de ouderbijdrage vrijwillig is. Het college gaat hierover in gesprek met de scholen. Het lijkt de VVD goed dat dit gebeurt. De fractie wil een toezegging dat de raad hiervan op de hoogte wordt gehouden.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) vraagt of de VVD erkent dat scholen de wet overtreden.

Mevrouw **Al-Saqaff** (VVD) antwoordt bevestigend. Het hoort niet zo te zijn. Daar mogen die scholen zeker op worden aangesproken. Het is niet aan de gemeenteraad om te bepalen wat de sanctie is. Handhaving kan dat zelf prima bepalen.
De scholen zijn wel deels afhankelijk van de inkomsten uit de vrijwillige ouderbijdragen voor het organiseren van activiteiten. De scholen hebben tot juli 2023 om te kijken hoe ze dit gaan bolwerken. De VVD vraagt of er kan worden meegekeken en de helpende hand kan worden geboden vanuit het Jeugdeducatiefonds. De vraag is of het fonds voldoende middelen beschikbaar heeft voor de komende tijd. Hoe komen de scholen die de bijdrage laten afhangen van het inkomen van de ouders aan de gegevens van de ouders? Is dit wel conform de AVG?
De VVD sluit zich aan bij Volt wat betreft de maximale bijdrage. De fractie sluit zich niet aan bij het punt over het solidariteitsfonds.

Wethouder **Eerenberg** ontdekt twee lijnen in het debat. De vrijwilligheid van de ouderbijdrage en het maximale bedrag van de bijdrage.
Er is een nieuwe wet op de vrijwilligheid van de ouderbijdrage. Het college beschouwt het als een moment van de gele kaart. Een aantal scholen is erop aangesproken omdat ze de bijdrage feitelijk als onvrijwillig hanteert, door slechte communicatie. Het college ving geluiden op over incasso's. Als het niet tot verbetering leidt wordt overgestapt naar de rode kaart. Het college heeft geen middelen tot zijn beschikking voor handhaving, maar het kan wel naar de Onderwijsinspectie stappen en de betreffende scholen aanwijzen. Die laatste stap is gezet. Het is nu aan de Onderwijsinspectie om dit op te pakken en te handelen.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) vraagt in welk stadium van de escalatieladder de gemeente zich bevindt.

Wethouder **Eerenberg** licht toe dat het stellen van mondelinge vragen het 'gele kaart moment' was. Toen heeft de wethouder de betreffende scholen aangesproken. Als er geen verbetering zou optreden, dan zou het 'rode kaart moment' komen.
De vrijwillige ouderbijdrage in het Voortgezet Onderwijs varieert tussen € 25 tot € 250 met uitzondering van een school die een bedrag van € 500 hanteert. In de eerstvolgende kwartaalbrief Onderwijs zal dit worden genoemd.

Op de besteding van de vrijwillige bijdrage rust geen wettelijk kader. Het moet wel glashelder zijn. Op basis van concrete signalen en aan de hand van steekproeven door de afdeling Onderwijs gaat de wethouder in gesprek met scholen.

Mevrouw **Stylianou** (D66) vraagt of de voornoemde bedragen voor het gehele jaar worden gevraagd.

Wethouder **Eerenberg** antwoordt dat dit het totaal is.
Het college wenst te stoppen met het gebruik van de U-pas voor de bijdrage, maar wat als er toch een ouder onbedoeld de bijdrage als niet vrijwillig interpreteert en daardoor in de financiële problemen komt, dan wil het college toch de ruimte hebben om die gezinnen toch nog te kunnen ondersteunen. Als de raad zegt dat in een keer duidelijkheid moet worden geboden door te stoppen met het vergoeden via de U-pas dan kan dat. Wie de komende een of twee jaar tussen wal en schip dreigt te vallen, die kan dan nog via de U-pas worden geholpen.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) heeft vernomen dat sommige ouders met een U-pas toch wel heel graag een ouderbijdrage willen betalen.

Wethouder **Eerenberg** wijst erop dat dit de andere kant van het spectrum is: Zet het U-pasbudget in om wat voor de scholen te doen. Het college stelt dat het een vrijwillige bijdrage is. Kun je het niet betalen dan hoef je het niet te betalen. Dat is de gedachtegang achter de vrijwilligheid. Dan gaat de gemeente het niet mogelijk maken om het alsnog te betalen. De raad staat echter aan het stuur.
Bij een aantal scholen leidt de wetswijziging ertoe dat minder geld wordt binnengehaald. Dat is geen reden om de ouderbijdrage maar weer verplicht te laten worden. Het is wel een reden om de gedachtegang van de rijke schooldag te omarmen, vanwege de overheidswege lumpsum vergoede extraculliculaire activiteiten, zodat deze op elke school aangeboden kunnen worden. Het Jeugdeducatiefonds heeft € 13.000 per school in kas. Daarmee kan aan de vraag worden voldaan.
Het college zal vandaag niet zeggen dat er een maximum ouderbijdrage komt. Wat is dan het maximum? Wat als het meerdere van het maximum juist die solidariteit is? Dit vraagt om goed nadenken. Het klopt dat processen soms lang kunnen duren, maar het zou jammer zijn als de solidariteit, die nu in het systeem zit ingebakken, wegvalt, omdat het solidariteitsdeel boven een maximum uitkomt. Anderzijds; als het maximum heel hoog wordt gezet, zodat die solidariteit kan worden geregeld, kan dat een opwaartse druk creëren. Dat is ook de angst van de PO-/VO-raad.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) vraagt of de wethouder de schoolgesprekken ingaat met de mogelijkheid om het gesprek aan te gaan over een maximum, of met de vraagstelling of een maximum eigenlijk wel wenselijk is.

Wethouder **Eerenberg** maakt eerst graag zijn redenatie af.
In Amsterdam is de ouderbijdrage gemaximeerd tot € 225. Een school mag een losse ouderbijdrage vragen voor bijvoorbeeld TSO (tussenschoolse opvang). Telt men de bedragen bij elkaar op, dan wordt het een hoog bedrag. Dit onderwerp leent zich slecht voor het stellen van een maximum. Het gaat over excessen. Bovendien is de wereld verandert, want er is nu de wet die zegt dat de bijdrage vrijwillig is. De eventuele te hoge bijdrage is wel vrijwillig. Dat doet iets met de drempel, zeker als scholen zich netjes aan die vrijwilligheid houden.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) verwijst naar de brief over de koopkrachtcrisis van 7 december 2022, waarin staat dat er gesprekken zijn over maximeren. Hoe verhoudt zich dat tot dit debat?

Wethouder **Eerenberg** zegt dat het onderwerp het verdient om er in zorgvuldigheid over te spreken met het onderwijs.
In Amsterdam is er geen maximum ouderbijdrage voor het Voortgezet Onderwijs.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) wijst erop dat de bijdrage altijd al vrijwillig was, ook al voordat de wet werd gewijzigd.

Wethouder **Eerenberg** komt daar nog op terug.

Een excessieve ouderbijdrage lijkt het college geen goed plan. Drempels of vermeende drempels door ouderbijdragen zijn niet goed. Het is nodig dat een beroep wordt gedaan op solidariteit omdat ouderbijdragen oneerlijk verdeeld zijn over de stad. Met de scholen wordt het gesprek aangegaan. Om de goede samenwerking niet te verliezen wordt in dit geval niet gewerkt met rode kaarten. Excessen moeten worden teruggebracht, op die manier dat het bijdraagt aan het bestrijden van kansenongelijkheid. Die solidariteit is binnen schoolkoepels makkelijker te organiseren dan daarbuiten. In het debat rees de vraag of die solidariteit stadsbreed kan worden bewerkstelligd. Valt die solidariteit dan binnen of buiten het maximum? Mogen rijke mensen meer dan het maximum betalen om het betaalbaar te maken voor mensen met een smalle beurs? Dat komt voort uit het gesprek met de scholen. Als een stadsbreed solidariteitssysteem wenselijk is dan heeft het college de raad daarvoor nodig. Er zullen dan andere taken niet gedaan kunnen worden, of er moet door de raad extra geld beschikbaar worden gesteld.

De **voorzitter** vraagt de commissie of er nog gemiste vragen zijn.

De heer **Nyqvist** (Stadsbelang Utrecht) vraagt of de wethouder zegt dat in alle redelijkheid slechts per school zaken worden aangepakt en dat een stadsbrede aanpak praktisch onmogelijk is.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) vraagt de wethouder om helder samen te vatten wat de positie van de gemeente is als ze dat gesprek aangaat met de schoolbesturen.

Mevrouw **Al-Saqaff** (VVD) vroeg of de gegevens over de inkomsten van ouders door de scholen wel volgens de AVG zijn verkregen. Is het Jeugdeducatiefonds niet voldoende om een terugval in ouderbijdragen op te vangen?

Wethouder **Eerenberg** vertelt dat het opzetten van een stedelijk solidariteitsfonds zeker mogelijk is. Het vraagt veel werktijd en energie. Dat kan niet toegezegd worden zonder dat een keuze, of een integrale afweging wordt gemaakt. De wethouder kan niet aangeven hoeveel tijd en energie het kost.
De PvdA vroeg naar de positie van het college. Het gesprek moet worden aangegaan met de scholen dat het college geen excessieve ouderbijdragen meer wil in de stad. Het moet op zo een manier dat dit het meeste bijdraagt aan het vergroten van de kansengelijkheid.
Over inkomensafhankelijkheid merkt de wethouder op dat geen juridisch onderzoek is gedaan. Het beeld is dat het zo kan worden georganiseerd dat het AVG-proof te maken is. Dat is oplosbaar, al is die oplossing niet gratis. De wethouder kan zich voorstellen dat scholen bijvoorbeeld een tabel verstrekken aan ouders, waarmee ouders zelf kunnen inschatten in welke staffel zij zitten. Aan de hand daarvan zouden ze een bijdrage kunnen doen.
Of het Jeugdeducatiefonds voldoende geld in kas heeft als er een maximum ouderbijdrage zou komen, die vraag kan de wethouder nu niet beantwoorden. In de huidige situatie is het fonds voldoende gevuld, al vindt er hier en daar verschraling plaats. Als met elkaar verdere stappen worden gezet in het kader van de ouderbijdrage dan wordt de rekensom anders.

De heer **Stam** (Volt) vraagt waarom de wethouder de maximering en het solidariteitsfonds aan elkaar koppelt. Het zijn twee verschillende dingen.

Wethouder **Eerenberg** legt uit dat het solidariteitsfonds een uitwerking is van dit debat. Het college vindt dat excessen moeten worden aangepakt, maar zodanig dat het bestrijden van kansenongelijkheid niet in het gedrang komt. Behalve een gesprek over excessen wil de wethouder ook een gesprek over bijvoorbeeld de vraag waarom die Vmbo-school dan geen leuke Romereis heeft. Het zijn twee verschillende dingen, maar als men het aan kinderen vraagt, dan gaat het voor kinderen over hetzelfde.

De **voorzitter** sluit de vergadering om 16:53 uur.

Het debat over Bestaanszekerheid zal vanavond om 20:00 uur worden gevoerd.

Gemeente Utrecht

Verslag openbare avondvergadering commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie

Datum donderdag 19 januari 2023
Locatie Stadhuisbrug 1, Utrecht
Verslag door Robert Vernooy (Notuleerservice Nederland)

Aanwezigen

De voorzitter, mevrouw I. Hornsfeld, de wethouder, L. Voortman, de leden mevrouw M. Al-Saqaff (VVD), de heer A. Stam (Volt), mevrouw J. Kleinrensink (GroenLinks), mevrouw E. Kendir (Student & Starter), de heer F. van der Star (PVV), mevrouw I. Raaijmakers (PvdA), mevrouw V. Dada-Anthonij (D66), de heer J. Otto (EenUtrecht), mevrouw N. Oul Fakir (BIJ1), de heer I. Simsek (Denk), de heer B. Van Steeg (CDA)

Afwezigen

Er zijn geen afwezigen gemeld.

Verslag commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie

8. Debat bestaanszekerheid 34
Lijst met toezeggingen 51

8. Debat bestaanszekerheid

De voorzitter opent het avonddeel van de vergadering om 20.00 uur en heet iedereen welkom. Het onderwerp van deze vergadering is de bestaanszekerheid van de inwoners van Utrecht. Bijna alle fracties hebben dit debat geagendeerd.

De bestaanszekerheid van veel Utrechters staat onder druk. De gemeente heeft op verschillende manieren ingegrepen om de ergste nood te lenigen. Toch wordt een grote groep Utrechters niet bereikt, zo bleek tijdens de Raadsinformatiebijeenkomst van 6 december. De gemeente heeft voor 2023 maatregelen aangekondigd om Utrechters te helpen. De fracties gaan in debat over de aanpak, onder andere over het verhogen van het bereik van regelingen en zorgen dat inwoners krijgen waar ze recht op hebben. Ook willen zij suggesties aandragen voor de verdere verbetering van de bestaanszekerheid. Het onderwerp wordt in één termijn besproken.

Ter informatie: de agenderenden zijn EenUtrecht, CDA, PvdA, D66, CU, BIJ1, DENK, Utrecht Solidair, VVD, GroenLinks, PVV en Student & Starter.

De heer Otto (EenUtrecht) krijgt het woord. Eind december ontving de fractie een raadsbrief over het thema bestaanszekerheid. Daarin kondigt het college nieuwe regelingen en voorzieningen

aan. Hiertoe zag het college aanleiding na de laatste minima-effectrapportage en de persoonlijke verhalen van Utrechters tijdens de raadsinformatiebijeenkomst op 6 december 2022. De fractie onderschrijft alle nieuwe regelingen en maatregelen, al zijn die soms van tijdelijke aard, en ziet de betrokkenheid van het college. EenUtrecht ziet echter geen nieuw beleid en vindt dit een gemiste kans.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vindt het te kort door de bocht om te zeggen dat er geen nieuw beleid is. Volgens haar werd dat in september al aangekondigd en was alle energie gericht op deze maatregelen.

De heer Otto (EenUtrecht) is van mening dat er wel degelijk een aantal nieuwe dingen gedaan moet worden.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt of het dan om nieuwe maatregelen of om nieuw beleid gaat.

De heer Otto (EenUtrecht) ziet dit vooral als een semantische discussie. In antwoord op de vraag stelt hij dat het dan misschien vooral om nieuwe maatregelen gaat.

Volgens **de heer Van Steeg** (CDA) blijkt uit de effectrapportage dat het redelijk goed gaat.

De heer Otto (EenUtrecht) is het hier niet mee eens.

De heer Van Steeg (CDA) zegt dat niet ontkend kan worden dat de koopkracht juist in Utrecht is toegenomen.

De heer Otto (EenUtrecht) vervolgt zijn betoog. EenUtrecht stelt dat uit de laatste effectrapportage blijkt dat 25 tot 40 procent van de inwoners geen gebruik maakt van de regelingen en voorzieningen die de gemeente biedt. Volgens EenUtrecht duidt dit cijfer op systeemfalen.

De heer Van Steeg (CDA) beaamt dat hier hard aan gewerkt moet worden maar zegt dat uit de effectrapportage blijkt dat de maatregelen een enorm effect hebben op de koopkracht. Het beleid heeft dus wel impact. Betekent dat niet dat EenUtrecht toch anders tegen het gevoerde beleid aan zou moeten kijken?

De heer Otto (EenUtrecht) zegt dat er weliswaar goede maatregelen worden getroffen maar dat 1 op de 3 mensen niet wordt bereikt, en dat dat effect er voor hen dus niet is. De eerste vraag van EenUtrecht aan de wethouder: duidt het percentage niet-bereikte Utrechters inderdaad op systeemfalen? Volgens EenUtrecht zijn schaamte, angst, wantrouwen en onbekendheid de vier kernwoorden die verklaren waarom duizenden Utrechters nog steeds geen gebruik maken van de regelingen. Onbekendheid met de regelingen is deels te bestrijden met de inzet van nog meer sleutelfiguren in de stad en automatische vrijstelling van gemeentelijke heffingen op basis van gegevens van voorgaande jaren. EenUtrecht steunt wat dat betreft de voorstellen die in de raadsbrief zijn genoemd.

Volgens **de heer Van Steeg** (CDA) is de inzet op sleutelfiguren tijdelijk. Hij vraagt of er niet meer moeten worden ingezet op bestaande mogelijkheden in de stad.

De heer Otto (EenUtrecht) komt hier straks op terug. EenUtrecht vraagt aan de wethouder of zij erkent dat de laatste raadsbrief geen nieuw beleid benoemt en dat er onvoldoende wordt ingezet op het bestrijden van angst, schaamte en wantrouwen onder kwetsbare mensen in de stad. Uit de raadsbrief blijkt niet dat het college is geschrokken van het hoge percentage Utrechters dat niet wordt bereikt. EenUtrecht is echter behoorlijk gealarmeerd, niet alleen door dat percentage maar ook door het systemisch ontbreken van nieuw beleid. De kosten van energie en levensonderhoud zullen blijven stijgen en veel mensen zullen uit angst, schaamte en wantrouwen het aanbod van de gemeente blijven afwijzen.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) stelt dat het college eind oktober de cijfers voor het bereik bekend heeft gemaakt. Deze brief is van twee maanden later. De PvdA vraagt welke maatregelen

EenUtrecht had verwacht om binnen twee maanden het gewenste percentage te bereiken. Mevrouw Raaijmakers vindt het goed dat het college hierin openheid betoont.

De heer Otto (EenUtrecht) is het hier niet mee eens en zegt dat het college ook kan aankondigen dat het met iets nieuws komt. Hij zal nog op terugkomen op de vragen die EenUtrecht naar aanleiding hiervan stelt.

Volgens **Mevrouw Raaijmakers** (PvdA) negeert de heer Otto de 60% die wél bereikt is. Vragen om een radicaal andere aanpak binnen twee maanden vindt de PvdA niet realistisch.

De heer Otto (EenUtrecht) vindt dit een systemische reactie. Volgens hem is 0 misschien niet haalbaar maar tussen 0 en 40 zit nog wel een groot verschil.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) beaamt dat het bereik naar 100 procent moet en zegt dat daar ook door de PvdA hard aan gewerkt wordt. Wel moet er naar haalbare oplossingen worden gezocht en mag het kind niet met het badwater worden weggegooid.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) spreekt van grote woorden als EenUtrecht geen goede nieuwe maatregelen voorstelt.

De heer Otto (EenUtrecht) zegt dat hij straks met één nieuw voorstel zal komen. Hij blijft erbij dat het niet acceptabel is dat 40 procent van de Utrechters niet wordt bereikt.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) vraagt of EenUtrecht concrete maatregelen heeft om het stigma rond dit onderwerp te doorbreken.

De heer Otto (EenUtrecht) denkt dat ervaringsdeskundigheid de sleutel is, het inzetten van mensen in de stad die het zelf hebben meegemaakt en in de positie zijn om anderen mee te nemen. Dat kwam ook in de raadsinformatiebijeenkomst naar voren.

De voorzitter spreekt de hoop uit dat iedereen wat bondiger kan zijn.

De heer Otto (EenUtrecht): Een paar maanden geleden vroeg EenUtrecht de wethouder of zij het ermee eens is dat de inzet van ervaringsdeskundigen heel belangrijk is bij de bestrijding van armoede in de stad. De wethouder beaamde dat dit van waarde kan zijn, maar wat haar betreft hoeven er geen ervaringsdeskundigen bij. EenUtrecht vond dat toen al een verontrustend antwoord. Door voornamelijk vanuit het systeem te denken en te handelen zullen bange, beschaamde en wantrouwende Utrechters ook in 2023 niet bereikt worden. EenUtrecht betwijfelt of het netwerk van sleutelfiguren hierin iets zal uitmaken. De gemeente moet nadenken over de boodschap die zij kwetsbare burgers meegeeft en over de taal die zij gebruikt. Uit de maatregelen in de raadsbrief spreekt geen introspectie van de kant van de gemeente.

De voorzitter wijst erop dat de tijd die de fractie nog heeft doorgaat naar de volgende commissie.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) vraagt hoe EenUtrecht tegen de communicatiecampagne van de gemeente aankijkt.

De heer Otto (EenUtrecht) zegt dat het niet werkt als je in die communicatie niet voor een andere toon kiest.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) vraagt wat EenUtrecht zelf anders zou doen.

De heer Otto (EenUtrecht) zegt dat men de ambtenaren die hierover gaan veel meer ruimte zou kunnen geven en buiten de kaders kan laten denken, zodat zij ook een andere taal gaan spreken tegenover de inwoners.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) erkent dat er veel inwoners zijn die geen vertrouwen hebben in de overheid. Daar moet hard aan gewerkt worden. Toch zijn er in Utrecht ook veel inwoners die wel vertrouwen hebben in hun overheid. Hoe duidt EenUtrecht dat?

De heer Otto (EenUtrecht) is het hier niet mee eens. Volgens hem zijn er veel Utrechters met wie juist niet gesproken wordt. Die kun je via ervaringsdeskundigen vinden.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vindt dat de toon in de loop der jaren wel degelijk veranderd is. Veel mensen krijgen waar ze recht op hebben. Dat is een andere boodschap dan dat ze hun hand op moeten houden. Er wordt meer uitgegaan van vertrouwen dan van wantrouwen.

Volgens **de heer Otto** (EenUtrecht) spreekt EenUtrecht te veel inwoners die het hier niet mee eens zijn.

De voorzitter vraagt of de heer Otto klaar is met zijn betoog.

De heer Otto (EenUtrecht) vervolgt zijn betoog. EenUtrecht zal binnenkort met het voorstel komen om ervaringsdeskundigen in te zetten bij het bestrijden van angst, schaamte en wantrouwen. Zonder deze kennis vanuit de stad gaat het met deze systeembenadering niet lukken. EenUtrecht vraagt aan de wethouder met welk percentage niet-bereikte inwoners zij tevreden zou zijn en of zij denkt dat dat met het huidige beleid haalbaar is. Hiermee wordt het betoog besloten.

Mevrouw Dada-Anthonij (D66) herkent zich niet in de harde kwalificatie van de heer Otto. De buurtteams zijn juist bezig met stressbestrijding. Er is dus wel degelijk oog voor de gevoelens die er leven. Volgens de PvdA mag de gemeente best trots zijn op haar campagne. Systeemfalen kan niet opgelost worden met alleen communicatie of sleutelfiguren. Heeft EenUtrecht ook nog andere suggesties?

Volgens **de heer Otto** (EenUtrecht) bereiken de buurtteams veel mensen maar niet de genoemde 30-40%. Daarom moeten er ervaringsdeskundigen ingezet worden die de taal spreken van de mensen die niet bereikt worden, en die ervaringsdeskundigen zitten niet bij de buurtteams.

De voorzitter geeft het woord aan de volgende geagendeerde partij.

De heer Van Steeg (CDA) zegt dat ondanks inflatie en de stijgende energieprijzen uit de effectrapportage blijkt dat het in Utrecht best goed gaat, dankzij de genomen maatregelen. Wat wil de wethouder bereiken richting het Rijk? Is een budget van 5 miljard structureel haalbaar en wat is het doel gezien de ongewisse toekomst?

Volgens **mevrouw Raaijmakers** (PvdA) wordt bij de minima-effectrapportage wel uitgegaan van gemiddelden en vragen mensen alle regelingen aan waar ze recht op hebben. Er zijn ook mensen die dat niet doen. Hoe kijkt het CDA naar die groep?

De heer Van Steeg (CDA) zegt dat het beeld positief is, en dat het in Utrecht relatief goed gaat maar dat men de ogen niet moet sluiten voor de problemen in de stad. Er kan en moet nog veel gebeuren.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) stelt dat inwoners van Utrecht rond kunnen komen, mede door regelingen vanuit het Rijk. Wat kan er meer gebeuren, ook vanuit het rijk? Is de heer Van Steeg het ermee eens dat studenten en jongeren nu steeds vaker moeite hebben, juist omdat die regelingen vanuit het rijk er nog niet zijn?

De heer Van Steeg (CDA) erkent dat jongeren slecht worden bereikt met de bestaande regelingen van het Rijk. De maatregelen komen te weinig bij gezinnen met oudere kinderen.

Mevrouw Oul Fakir (BIJ1) zegt dat zij het CDA positief hoort spreken over de cijfers en de toekomst, maar is het CDA zich ervan bewust dat die cijfers geen volledige representatie zijn van wat er leeft in de stad? Hoe kijkt het CDA naar de groepen die wel in armoede leven maar nu niet worden meegenomen?

De heer Van Steeg (CDA) zegt dat dat veel verschillende groepen zijn. De verbetering van de koopkracht neemt niet weg dat er nog grote problemen zijn met mensen die geen gebruik maken van de regelingen, maar eigenlijk gebeurt er al heel veel. Er moet niet alleen naar de korte maar ook naar de lange termijn gekeken worden. De effecten zijn vaak lastig meetbaar en leiden niet tot

een structurele verbetering van het perspectief. Daarin zou meer balans moeten komen. Het CDA erkent dat uit de armoedemonitor blijkt dat er een grote groep niet wordt bereikt. Is de inzet van sleutelpersonen de meest effectieve manier om meer van de mensen te bereiken die nog geen gebruik maken van de regelingen? Gebruik maken van maatschappelijke organisaties zou ook een mogelijkheid zijn. Hoe gaat de wethouder de onderbesteding en het te geringe bereik aanpakken? Het CDA vraagt met name om meer aandacht voor gezinnen met oudere kinderen. De wethouder heeft al een aantal specifieke maatregelen genomen. Is er nog meer mogelijk en wat denkt de wethouder te bereiken? Het CDA vraagt ook of er bij chronisch zieken een tegemoetkoming mogelijk is. De heer Van Steeg is het met EenUtrecht eens dat in de communicatie niet de juiste toon wordt aangeslagen. Het CDA steunt ook de suggestie van de heer Otto om ambtenaren meer een gezicht te geven om zo het vertrouwen tussen burger en overheid te verbeteren.

De heer Stam (Volt) stelt dat ondanks het positieve beeld van het CDA de armoede vooral zichtbaar is in de groepen met 125-130 procent van het minimum.

De heer Van Steeg (CDA) ziet toch dat het beleid effect heeft en onderschrijft daarom de genomen maatregelen.

De heer Stam (Volt) vraagt wat het CDA van de armoedeval vindt.

De heer Van Steeg (CDA) zegt dat je niet alles kunt oplossen, maar dat de genomen maatregelen in de basis positief zijn.

De heer Stam (Volt) begrijpt dat de situatie wel verbeterd is maar vraagt wat de heer Van Steeg ervan vindt dat er zo'n armoedeval zichtbaar is?

De heer Van Steeg (CDA) erkent dat daar iets aan gedaan moet worden maar houdt vol dat het algemene beeld toch heel positief is

De voorzitter geeft het woord aan de volgende geagendeerde partij, de PvdA.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) zegt dat de PvdA blij is dat er al vroeg beleid is gevoerd ter bestrijding van de armoede, nog voordat het rijk met maatregelen kwam. Mensen hebben zekerheid en perspectief nodig. De partijen moeten met elkaar een discussie voeren waar ze als stad heen willen. De PvdA wil graag een toezegging dat daarbij de fundamenten en de leidende principes worden besproken. Vanwege de armoedeval is het nodig om een minder harde knip te maken tussen mensen die wel en niet voor de regelingen in aanmerking komen, zodat mensen niet bang worden om meer te gaan werken. Er moet ook meer aandacht komen voor werkenden die te weinig verdienen om rond te komen. Het derde punt is het vergroten van het bereik. Mevrouw Raaijmakers ziet mogelijkheden voor de microdata, die er wel zijn maar waar niets mee gedaan lijkt te worden. Voor 2023 wordt grootschalige communicatie aangekondigd maar de posters zijn ouderwets, weinig gericht en worden door veel mensen niet gezien. De PvdA zou ook graag zien dat er via de bijzondere bijstand extra geld aangevraagd kan worden om het verschil tussen oude en nieuwe energieprijs te overbruggen. In de praktijk blijkt dat te moeilijk. De PvdA zou van de wethouder graag horen of er via de bijzonder bijstand nog een andere mogelijkheid is om die regeling beter bruikbaar te maken.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) vraagt of de PvdA het met de VVD eens is dat er ook gekeken moet worden of mensen extra uren kunnen werken. Dan krijgen zij meer inkomsten en is ook het personeelstekort opgelost.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) maakt de VVD hier een denkfout want deze mensen horen eigenlijk meer betaald te krijgen. Dat is een betere oplossing voor structurele armoede dan zeggen dat ze maar meer moeten gaan werken.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) zegt dat de mensen het ook lastig hebben als de minimumlonen omhoog gaan. Daarom moet er naar andere oplossingen gezocht worden, zoals mensen stimuleren om meer uren te werken, bijvoorbeeld in de kinderopvang en het onderwijs, waar flinke tekorten zijn. Wat vindt de PvdA daarvan?

Volgens **mevrouw Raaijmakers** (PvdA) is het minimumloon bij lange na niet genoeg. Ook mensen die werken hebben recht op armoederegelingen. Hoe bereiken we die mensen?

Mevrouw **Al-Saqaff** (VVD) vindt het erg als je werkt en toch niet rond kunt komen. Maar er zijn ook mensen die best meer uren zouden kunnen werken. De VVD wil het niet alleen op het minimumloon gooien.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) zegt dat dit kan helpen om de armoede minder extreem te maken. Zij vraagt om suggesties van de VVD om de knip minder hard te maken.

Mevrouw Chirino (CU) vraagt welke oplossing er is voor de armoedeval ten opzichte van de regelingen van het rijk, want de meeste mensen hebben daar geen aanspraak meer op en vallen dan tussen de wal en het schip. Welke oplossingen ziet de PvdA hier als gemeente?

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) stelt de invoering van een meer glijdende schaal voor, om de knip minder hard te maken, maar staat ook open voor andere suggesties.

De heer Otto (EenUtrecht) vraagt aan mevrouw Raaijmakers of ervaringsdeskundigen een rol kunnen spelen bij het vergroten van het bereik.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) beaamt dit. Volgens haar zijn die ervaringsdeskundigen juist sleutelfiguren. Op die manier kan er meer gebruik gemaakt worden van de kracht die in de stad is.

De heer Otto (EenUtrecht) vraagt of de PvdA ervoor zou openstaan om geld vrij te maken voor het inzetten van een aantal ervaringsdeskundigen vanuit dat sleutelnetwerk.

Volgens **Mevrouw Raaijmakers** (PvdA) heeft het college net geld vrijgemaakt om daar meer mee te gaan doen. Zij wil eerst kijken waar het college mee komt.

De heer Otto (EenUtrecht) vraagt of de PvdA bereid is om te zoeken naar middelen om ervaringsdeskundigheid in te zetten.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt zich af of dat het meest effectieve middel is om het bereik te vergroten. De PvdA zegt hier niet zonder meer ‘ja’ op.

De voorzitter geeft het woord aan de volgende geagendeerde fractie, D66.

Mevrouw Dada-Anthonij (D66) stelt dat mensen vaak de weg naar hulp niet vinden. Zij vraagt of de wethouder mogelijkheden ziet om het doolhof van regelingen beter in te richten, zodat de inwoners niet meerdere malen dezelfde vragen bij verschillende instanties hoeven te stellen. Zou er een virtueel inkomensloket kunnen komen?

Mevrouw Kendir (Student & Starter) zegt dat je elk jaar opnieuw de U-pas moet aanvragen als je chronisch ziek bent en daarom een uitkering hebt. Ziet D66 ook dat zulke dingen in zo’n nieuw systeem niet meer zouden hoeven?

Mevrouw Dada-Anthonij (D66) vraagt zich af hoe dat ingericht zou kunnen worden. Als het mogelijk is, dan graag. Mevrouw Dada-Anthonij vervolgt haar betoog. Dat er ook voor 2022 al veel mensen armoede leden, werd ook duidelijk uit voorbeelden in de brief van 6 december. Er is dan ook een structurele aanpak van deze problemen nodig. D66 heeft er vertrouwen in dat het huidige pakket van maatregelen het effect van de prijsstijgingen kan verminderen maar maakt zich zorgen over de langere termijn. Wat zijn de scenario’s voor komende winter? Zodra hierover duidelijkheid is, moet er in Den Haag voor meer steun worden gelobbyd.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) zegt dat er een groep bij is gekomen die eerst niet afhankelijk was van de gemeente en nu wel. Wie is deze groep nu en wie zullen dat in de toekomst zijn?

Volgens **Mevrouw Dada-Anthonij** (D66) is dat ook een van de doelstellingen van de debatten. Dit is een van de lessen die meegenomen moet worden. Men moet goed beseffen hoe snel situaties

kunnen veranderen. Werk is een onlosmakelijk onderdeel van de bestaanszekerheid. Werkgelegenheid is op dit moment nog geen probleem. Toch bestaat het risico dat de arbeidsmarkt onder de druk van de economie verandert en dat dit een negatieve invloed op de werkgelegenheid zal hebben. Deelt de wethouder deze zorg en kan zij aangeven hoe zij met zo'n verandering om zou gaan? D66 kijkt ernaar uit om hierover samen met deze raad een constructief debat te voeren en het geleerde toe te passen. Er moet niet alleen worden gekeken naar het bestrijden van armoede maar ook naar het voorkomen ervan.

De voorzitter geeft het woord aan de volgende geagendeerde, de CU.

Mevrouw Chirino (CU) zegt dat het CU er alles aan doet om de hulp zo laagdrempelig mogelijk te maken. Wel zijn er veel mitsen en maren. De CU ziet bij de gemeente onvoldoende focus op de reële positie van de persoon om wie het gaat. Dit is geen kwestie van onwil bij de gemeente, maar het systeem, de werkwijze van de overheid staat nog al te vaak centraal. De CU hoort graag de reactie van de wethouder op twee punten voor reflectie: ten eerste, de invloed van schaamte bij schuldproblematiek en het verschil daarbij tussen verschillende wijken; en ten tweede, wat heeft de wethouder meegenomen van het verhaal over de interne overtuiging van de organisatie bij de uitvoering van het beleid? Hoe gaat zij dit een plek geven in het beleid? De CU wil graag reflecteren op een scherpere uitvoering van de dienstverlening. Via welke route komen de mensen die gebruik maken van de regelingen werkelijk weer in de groene cijfers? Heeft de wethouder hier een duidelijk overzicht van, en zo niet, kan zij dat in kaart brengen? Hoe en wanneer zijn mensen echt geholpen?

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van BIJ1.

Mevrouw Oul Fakir (BIJ1) vindt de Utrechtse borstklopperij misplaatst vanwege de schuldenstress bij een grote, steeds groeiende groep mensen. Inwoners die vertelden over hun ervaringen met schulden en armoede, kregen wel een luid applaus, maar het zou beter zijn als die energie in het zoeken naar oplossingen werd gestoken, want applaus kun je niet op je brood smeren. Het gaat hier om mensen die constant buiten het systeem vallen. BIJ1 hoort graag van de wethouder wat er wordt gedaan om de bestaanszekerheid van ongedocumenteerden in de stad te verbeteren. Is zij bereid om aanvullende regelingen ook voor hen beschikbaar te stellen? Wat betreft de communicatie maken veel rechthebbenden geen gebruik van de mogelijkheden omdat ze niet weten dat die er zijn of omdat ze niet meer de moed kunnen opbrengen om weer een bureaucratische procedure te doorlopen. Een ander probleem is de moeilijkheidsgraad van formulieren, bijvoorbeeld voor de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. Ook is niet iedereen voldoende taalvaardig om de aangeboden informatie tot zich te nemen. Communicatie per brief heeft de voorkeur, liefst in meerdere talen. Hoe gaat het college ervoor zorgen dat dit wordt verbeterd?

Volgens **Mevrouw Kendir** (Student & Starter) wordt in de raadsbrief gesproken over de oprichting van een netwerk en wordt daar ook geld voor vrijgemaakt. Hoe kijkt BIJ1 daar tegenaan? Vindt de fractie dat voldoende of vindt zij dat daaraan meer gedaan moet worden?

Mevrouw Oul Fakir (BIJ1) zegt dat veel mensen de regeling niet weten te vinden. Om dat probleem op te lossen moet er een nader te bepalen netwerk worden ingezet. Zij heeft het specifiek over de communicatie vanuit de gemeente, het verschil tussen digitaal en op papier. De gestelde vraag met betrekking tot het netwerk kan zij momenteel niet beantwoorden. Zij vervolgt haar betoog en stelt dat het belangrijk is dat de gemeente zich proactief opstelt in het uitdragen van de beschikbare regelingen. Zij vindt de Energiebox een goed initiatief maar inwoners moeten het eerst zien om het te kunnen begrijpen. Er kan in elk geval een 'energiefix' ingevoerd worden, zoals in Zoetermeer, waarbij de meest kwetsbaren in de stad in kaart worden gebracht, die vervolgens een brief krijgen om een afspraak met de energiefixers te maken.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) zit met verbazing te luisteren. Zij heeft een middag meegelopen met de Energiebox. De PvdA heeft ook als raad een motie aangenomen om juist proactief de deuren langs te gaan in de wijken waar de meeste energiearmoede is. Mevrouw Oul Fakir wordt uitgenodigd om mee te lopen.

Mevrouw Oul Fakir (BIJ1) heeft er geen weet van dat er langs de deur wordt gegaan. Haar is verteld dat mensen zich voor de Energiebox moeten aanmelden. Mevrouw Oul Fakir vervolgt haar betoog. Als mensen een afspraak hebben gemaakt voor de Energiebox, worden er bij hen thuis energiebesparende maatregelen geïnstalleerd.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) merkt op dat dit al gebeurt, dat in haar ervaring de mensen de Energiebox niet hadden verwacht maar blij waren toen zij door de energiefixers werden bezocht

Mevrouw Oul Fakir (BIJ1) vraagt aan de wethouder hoe het kan dat zij dat niet vanuit de Energiebox heeft gehoord. Als het inderdaad al zo gaat, hoeft er op dat gebied niets meer gedaan te worden. Zij vervolgt haar betoog. De belastingregels rond de vrijwilligersvergoeding zijn onduidelijk en hierdoor komen mensen in de problemen. Is de wethouder het ermee eens dat deze regelingen verwarrend zijn en wat gaat het college doen om dit te verhelpen? BIJ1 stelt voor om het maximale jaarbedrag te verhogen naar 2280 euro. Wat vindt de wethouder van dit voorstel?

De voorzitter geeft het woord aan DENK als volgende geagendeerde fractie.

De heer Simsek (DENK) sluit zich aan bij EenUtrecht en vindt het niet acceptabel dat 40 procent van de inwoners niet wordt bereikt, omdat zij geen weet hebben van de regelingen. Burgers zien door de bomen het bos niet meer bij het aanvragen van voorzieningen. In dezen sluit DENK zich aan bij het door EenUtrecht gemaakte punt. Naar aanleiding van de armoedeval sluit de fractie zich ook aan bij het punt van de PvdA over de glijdende schaal van armoederegelingen en het punt van de bijzondere bijstand.

De voorzitter geeft het woord aan de volgende geagendeerde fractie, de VVD.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) vindt dat er gekeken moet worden naar de nieuwe groep die nu in aanmerking komt voor de armoederegelingen, de groep huishoudens die het altijd heeft kunnen bolwerken zonder hulp van de gemeente maar het nu niet meer redt door de energiecrisis en de hoge inflatie. Deze groep moet ondersteund worden, zodat hij zo snel mogelijk niet meer afhankelijk is van de gemeente.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) vindt dit een verkeerde inzet. Zij pleit ervoor dat de overheid haar inzet vooral richt op degenen die haar hulp het hardst nodig hebben. Hoe kijkt de VVD daar tegenaan?

Volgens **mevrouw Al-Saqaff** VVD) is de meest kwetsbare groep is allang bekend en wordt die al met extra maatregelen geholpen. Hier gaat het om een nieuwe groep die ook in acute nood verkeert en een ‘quick fix’ behoeft.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) vraagt of de VVD pleit voor uitbreiding van de regelingen.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) zegt dat het uiteindelijk over het hele spectrum gaat. Zij vindt het jammer dat het nu weer over de meest kwetsbare gevallen gaat. Hoe kan de gemeente mensen helpen die een huis hebben maar vanwege de energiecrisis extreem hoge kosten hebben? Dit zou een van de uitgangspunten moeten zijn.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) vraagt of de VVD voor deze groep extra regelingen of betere voorlichting wil. Voor GroenLinks ligt de prioriteit bij de mensen die het allerhardst ondersteuning nodig hebben.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) vindt dat het beschikbare geld beter verdeeld mag worden, zodat de door haar genoemde groep zo snel mogelijk weer op eigen benen kan staan.

Volgens **mevrouw Chirino** (CU) vindt de CU het goed dat de aandacht vooral op de meest kwetsbaren is gericht. Wat bedoelt Mevrouw Al-Saqaff met ‘toekomstgericht’?

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) sluit zich aan bij het betoog van D66 dat er ook rekening moet worden gehouden met toekomstige ontwikkelingen en voorkomen moet worden dat nieuwe mensen daar het slachtoffer van worden. Daarop moet geanticipeerd worden.

Mevrouw Chirino (CU) vraagt of de VVD het ermee eens is dat de aandacht in principe op de meest kwetsbare groep wordt gericht maar dat er in acute situaties ook naar die andere groep wordt gekeken, zij het niet als standaardbeleid.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) zegt dat de aandacht voor de oudere kwetsbare groep niet ten koste mag gaan van aandacht voor de nieuwe groep.

Mevrouw Chirino (CU) vraagt of die aandacht wel eindig is.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) beaamt dit.

De heer Van Steeg (CDA) zegt dat de maatregelen ter verduurzaming er toch juist voor die mensen zijn.

Volgens **mevrouw Al-Saqaff** (VVD) zijn de maatregelen er alleen maar voor de meest kwetsbaren. Zij vervolgt haar betoog. De VVD vindt regelingen en tegemoetkomingen belangrijk, maar er moet wel een onderscheid worden gemaakt tussen wat tijdelijk is en wat voor de langere termijn. Het moet niet zo zijn dat werken door de vele tegemoetkomingen minder aantrekkelijk wordt. Door de armoedeval zouden minder mensen kunnen werken die dat juist wel zouden willen. Ook vindt de VVD het een essentieel punt in de campagne dat de medewerkers van buurtteams goed op de hoogte zijn van de regelingen zodat zij de inwoners zo goed mogelijk kunnen helpen en die niet van het kastje naar de muur gestuurd worden. En hoe zit het met de ondernemers? Voor sommigen is digitaal aanvragen lastig. De VVD vraagt aan de wethouder hoe de gemeente hen hiermee gaat helpen. De VVD vindt het werk van de stichting Leergeld goed maar verbaast zich over de extra ton die zij ontvangt gezien het feit dat zij is gestopt met het vergoeden van de ouderbijdrage en daardoor dus geld overhoudt. De VVD sluit zich aan bij de PvdA wat betreft het belang van een glijdende schaal bij het afbouwen van tegemoetkomingen en wil van de wethouder weten hoe het daarmee zit.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van GroenLinks.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) begrijpt dat er niet is afgewacht omdat er nu al mensen in de problemen raken. GroenLinks is benieuwd welke afwegingen er zijn gemaakt bij de genomen maatregelen. De fractie sluit zich aan bij het punt van de PvdA dat er een glijdende schaal zou moeten komen. Ook is het goed dat er wordt ingezet op vergroting van het bereik en het netwerk van sleutelpersonen, maar het lijkt er wel op dat dat heel erg geformaliseerd gaat worden, terwijl dat juist goed zou kunnen werken vanwege het informele karakter. Hoe kijkt het college daar tegenaan?

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) begrijpt niet wat er geformaliseerd wordt. Er wordt immers juist aan het college gevraagd om wat meer te gaan doen.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) vindt dat een terechte afweging. Soms werkt het goed als de gemeente zelf iets aandraagt, soms werkt het goed als de buurvrouw iets vertelt. Het zou zonde zijn als de sleutelpersonen alleen elkaar op bijeenkomsten zouden spreken in plaats van de wijk in te gaan. Mevrouw Kleinrensink vervolgt haar betoog. GroenLinks vindt het goed dat de regelingen toegankelijker worden gemaakt, met name de bijzondere bijstand. Wel is er onduidelijkheid met betrekking tot de energievergoeding vanuit het rijk. Voor GroenLinks blijft de doelgroep hiervan dezelfde en wordt deze niet verkleind. Wil de wethouder dat toezeggen? GroenLinks vindt het goed dat de compensatieregeling er komt, maar is benieuwd naar de uitwerking ervan zolang de kwijtschelding van de belasting nog niet landelijk geregeld is. Het zou mooi zijn als de compensatie wordt geregeld voordat de brieven voor de lokale belastingen de deur uitgaan. GroenLinks ziet graag een toezegging dat Utrecht dit ook zo gaat verwerken.

De heer Otto (EenUtrecht) vraagt hoe mevrouw Kleinrensink de inzet van sleutelfiguren voor zich ziet.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) heeft hier niet direct voorbeelden bij, maar GroenLinks wil het informele buurtkarakter graag behouden.

De heer Otto (EenUtrecht) vraagt of dit ook een pleidooi is om in de voorjaarsnota te kijken naar middelen om daarin te voorzien.

Volgens **mevrouw Kleinrensink** (GroenLinks) staat dit al in de raadsbrief.

De heer Otto (EenUtrecht) meende dat GroenLinks op iets anders doelde dan het meer formele netwerk van sleutelfiguren.

Volgens **mevrouw Kleinrensink** (GroenLinks) kun je zowel gebruikmaken van het bestaande netwerk in de stad als van betaalde ervaringsdeskundigen. Mensen in de stad kunnen ook helpen. Dat is niet altijd een betaalde functie. Zij ziet het niet als een of/of situatie.

De voorzitter geeft het woord aan de volgende agenderende partij, de PVV.

De heer Van der Star (PVV) vindt de procedures om te krijgen waar men recht op heeft vaak erg ingewikkeld. Verificatie is nodig, maar hou het voor iedereen eenvoudig en begrijpelijk. De voorstellen van de PVV, bijvoorbeeld om de koopkracht te verbeteren, worden bijna altijd verworpen. Veel mensen met een hulpaanvraag haken af omdat de laagdrempeligheid onder druk staat. Goede hulp is vooral ook een luisterend oor, liefst van één contactpersoon. Een voorstel is dat de gemeente zou kunnen inventariseren welke mensen waarop recht hebben en deze mensen hierover middels een brief te contacteren. Graag hierop een reactie van de wethouder.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van Student & Starter.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) merkt op dat jongeren steeds meer financiële problemen hebben. De fractie heeft hierover een motie ingediend, maar de uitvoering daarvan is matig. In het kader van de bestaanszekerheid wil Student & Starter de wethouder opnieuw oproepen om hier werk van te maken. De fractie vindt het belangrijk dat de regelingen toegankelijk zijn.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt waarom Student & Starter de uitvoering van de regelingen te matig vindt, wat er in hun ogen anders zou moeten.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) zegt dat in de brief stond dat de studenten wel in gesprek zijn gegaan, maar dat er concreet niet veel is veranderd.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) herhaalt haar vraag welke maatregelen Student & Starter voorstelt.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) verwijst mevrouw Raaijmakers naar de door haar fractie ingediende motie, waarin meerdere punten worden genoemd. Zij vervolgt haar betoog. De fractie vindt het belangrijk dat de regelingen toegankelijk zijn. Dat blijkt nu voor bewoners en ondernemers te moeilijk. Bij het aanvragen van regelingen kan nog veel verbeterd worden. Op dit punt sluit Student & Starter zich aan bij D66 en VVD. Om te voorkomen dat mensen van het kastje naar de muur worden gestuurd zou er één aanspreekpunt moeten zijn en zouden de hulpverleners nauw met elkaar moeten samenwerken. De fractie zou graag op een armoedecoördinator willen inzetten om het juiste maatwerk te leveren. Wat is hierop de reactie van de wethouder?

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) vraagt wat de fractie precies onder een armoedecoördinator verstaat.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) bedoelt één contactpersoon die het overzicht heeft en ervoor kan zorgen de verschillende organisatie in dit veld goed op elkaar zijn afgestemd.

Mevrouw Chirino (CU) is bang dat zo'n armoedecoördinator een extra managementlaag zou betekenen. Waarom denkt Student & Starter dat dit efficiënter gaat zijn?

Mevrouw Kendir (Student & Starter) antwoordt dat er in het sociale domein nu vaak losse eilandjes zijn, waarbij men met verschillende organisaties te maken heeft en steeds van het kastje naar de muur wordt gestuurd. Bij een integrale aanpak is er meer overzicht.

Mevrouw Chirino (CU) vraagt of mevrouw Kendir hierbij aan een extra functie denkt of aan een reeds bestaande?

Volgens **mevrouw Kendir** (Student & Starter) is dat om het even.

Mevrouw Chirino (CU) zegt dat dat dus ook iemand van de gemeente kan zijn die dat al doet en zorgt dat alle organisaties bij elkaar komen.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) beaamt dit.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) merkt op dat er al een armoedecoalitie met een voorzitter is, maar dat de individuele burger niet weet hoe die de regelingen moet aanvragen. Het gaat dus om de uitvoering. Eén persoon gaat daarbij niets uitmaken.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) erkent dat met één coördinator het probleem niet opgelost kan worden, maar de fractie vindt overzicht wel belangrijk.

Volgens **Mevrouw Raaijmakers** (PvdA) snapt Student & Starter niet dat die coördinator er al is.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) is benieuwd naar de reactie van de wethouder. Als het overzicht er al is en er één persoon is die het geheel coördineert, dan gaat de fractie niet bureaucratisch doen en zeggen dat er een armoedecoördinator moet komen.

De heer Van Steeg (CDA) zou juist liever een ambtenaar minder willen.

Volgens **Mevrouw Kendir** (Student & Starter) wil de fractie dat er verbetering komt in het aanvragen van de regelingen en wordt daar ook al aan gewerkt, onder andere door de inzet van het netwerk van sleutelfiguren. Zij vindt het vreemd dat er wordt gedaan alsof de fractie het niet belangrijk vindt dat het aanvragen wordt vergemakkelijkt.

De heer Van Steeg (CDA) denkt dat het inzetten van één extra ambtenaar niet zal helpen om het bereik te vergroten.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) zegt dat dit niet genoemd is als middel om mensen beter te bereiken, maar om de samenwerking binnen het domein te bevorderen. Zij vervolgt haar betoog en zegt dat het belangrijk is dat de gemeente met een duurzame aanpak komt. Met een slimme dataspeurtocht kan de gemeente erachter komen wat voor effect het beleid heeft. Student & Starter wil inzetten op grootschalig onderzoek naar het armoedeprobleem in Utrecht. Graag een reactie van de wethouder. Wat betreft het stigma van de armoede sluit de fractie zich aan bij de CU.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Stam van Volt.

De heer Stam (Volt) ziet twee grote obstakels voor het armoedebeleid. Ten eerste, dat Utrechters recht hebben op een regeling maar niet weten dat die bestaat. Volt steunt de inzet van ervaringsdeskundigen. De fractie vraagt zich af hoe effectief de multimediale campagne zal zijn. Heeft de wethouder daar zicht op? En heeft de wethouder daar ook een doelstelling bij? Het tweede obstakel is dat mensen wel weten dat er een regeling is maar afhaken omdat die te complex is. Daarom wil Volt minder complexe formulieren, minder loketten en minder controle. De fractie pleit voor één aanspreekpunt, dat zorgt dat je krijgt waar je recht op hebt: geen tegoedbonnen, hulpboxen of spaarprogramma's, maar gewoon geld geven.

Volgens **mevrouw Chirino** (CU) zijn mensen juist blij met specifieke bonnen.

De heer Stam (Volt) vraagt waarom het geld specifiek geoormerkt zou moeten worden, bijvoorbeeld voor een winterjas.

Mevrouw Chirino (CU) antwoordt dat mensen door de stress moeite hebben om de juiste keuzen maken. Is Volt het daar niet mee eens?

De heer Stam (Volt) merkt op dat de coalitie veel spreekt over vertrouwen maar niet het vertrouwen heeft dat mensen zelf keuzen kunnen maken.

Mevrouw Chirino (CU) noemt dat een beetje naïef. Als mensen om bonnen vragen, zouden die dan niet door de gemeente moeten worden aangeboden?

De heer Stam (Volt) hoort veel experts en ervaringsdeskundigen die het tegenovergestelde beweren. Hij denkt dat er meer geld overblijft en terechtkomt bij de mensen die het nodig hebben als de uitvoering wordt versimpeld.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) is het met Volt eens dat een hogere bijstandsuitkering en een hoger minimumloon de beste oplossing zou zijn. Maar je bent wel afhankelijk van de bestaande regelingen. Waar ziet Volt mogelijkheden om de regelingen te versimpelen, zonder dat mensen erop achteruitgaan?

De heer Stam (Volt) beaamt dat je geen nee moet zeggen tegen de bestaande ondersteuningen als er geen alternatief is, maar vindt wel dat het armoedebeleid versimpeld zouden moeten worden.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) zegt dat dit in Utrecht op dit moment niet kan. Wat zou Volt dan willen?

De heer Stam (Volt) antwoordt dat als er mogelijkheden zijn om geoormerkt geld te geven er ook mogelijkheden zijn om andere beleidskeuzen te maken.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) merkt op dat de bijstandsuitkering niet zomaar opgehoogd kan worden. Waar ziet Volt dan mogelijkheden voor versimpeling?

De heer Stam (Volt) denkt dat verruiming in de bijstandsuitkering wel mogelijk is op basis van de participatiewet. Ook denkt hij dat het oormerken van de uitgekeerde bedragen de uitvoering complex maakt. Hij vervolgt zijn betoog. Volt is blij dat de afdeling Werk & Inkomen bezig is om het aantal loketten te verminderen. De fractie sluit aan bij het door de PvdA gemaakte punt over de armoedeval en het voorstel om een minder harde knip te maken.

De heer Otto (EenUtrecht) kan zich vinden in het standpunt van Volt met betrekking tot de vrije besteding van middelen. Is Volt bezig aan een voorstel dienaangaande?

De heer Stam (Volt) zegt dat Volt graag met EenUtrecht wil samenwerken als EenUtrecht daarin geïnteresseerd is.

De voorzitter schorst de vergadering voor tien minuten.

Om 21.10 uur heropent **de voorzitter** de vergadering.

De wethouder bedankt de raad voor haar inbreng. Zij zegt dat er behalve de laatste raadsbrief meerdere brieven over koopkracht en de energiecrisis zijn geweest. Het armoedeprobleem is iets wat gezamenlijk vorm moet worden gegeven, met het college, de raad en de stad. De wethouder wil op alle concrete suggesties voor aanpassingen ingaan, al zal een aantal financieel niet haalbaar zijn. Een moeilijkheid is ook dat men nog niet weet hoe het inkomensbeleid van het rijk er het komende jaar uit zal zien. Als daar meer over bekend is, kan er gekeken worden wat er nodig is en voor wie. Bereik en toegankelijkheid zijn essentieel. Ook is het belangrijk om de armoederegelingen zo eenvoudig en duidelijk mogelijk te houden.

In reactie op het punt van EenUtrecht dat er geen nieuw beleid is zegt de wethouder dat er gekozen is voor crisismaatregelen en dat er pas nieuw beleid kan komen als de storm is gaan liggen. Zij deelt de zorg over het percentage mensen dat niet bereikt wordt. Daar wordt nu al aan

gewerkt met de nieuwe multimediacampagne en het netwerk van sleutelpersonen in de haarvaten van de stad. De heer Otto en de heer Van Steeg vonden dat de toon van de communicatie anders moest, maar volgens de wethouder is de communicatie in deze campagne juist anders: van vragen om hulp naar krijgen waar je recht op hebt. Alle Utrechters hebben recht op gratis hulpverlening. Wat betreft de vraag naar het bereik zegt de wethouder dat zij pas tevreden zal zijn als het bereik 100 procent is. In de laatste weken van december zijn er meer dan duizend aanvragen voor de energievergoeding ingediend. Ook is in oktober begonnen met de verstrekking van de individuele inkomenstoeslag aan vijfhonderd inwoners. Dit zijn wel concrete cijfers, maar de gemeente wordt hierbij beperkt door de privacywetgeving. Soms wordt er toch gekeken naar wat zij meer kan doen dan wat de wet mogelijk maakt, zoals bij de individuele inkomenstoeslag. De wethouder noemt het systeemfalen dat mensen hierom moeten vragen. Die toeslag verstrekt de gemeente automatisch.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt hoe je kunt weten dat de maatregelen het bereik vergroten en wat de wethouder haalbaar acht.

De wethouder is pas tevreden als de gemeente iedereen bereikt. Zij staat open voor alle concrete suggesties om het bereik te verbeteren.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt wat het effect is van het beleid en hoe het bereik verbeterd kan worden.

De wethouder herhaalt dat zij openstaat voor concrete suggesties voor andere maatregelen dan die welke er zijn genomen.

De heer Van Steeg (CDA) herhaalt zijn vraag naar het streefpercentage.

De wethouder herhaalt dat er gestreefd wordt naar een bereik van 100 procent, dat het niet genoeg is als het iets beter wordt.

De heer Otto (EenUtrecht) vraagt of de wethouder de inzet van betaalde ervaringsdeskundigen geen goed idee vindt.

De wethouder vindt dat wel en zegt dat zij daar straks op terugkomt.

De heer Stam (Volt) begrijpt het einddoel maar vraagt hoe ver deze campagne in de richting van die 100 procent gaat. Of gaat hij net zolang door tot dat doel bereikt is?

De wethouder zegt dat je geen exacte percentages kunt verbinden aan maatregelen zoals de campagne of het netwerk van sleutelpersonen. Het bereik moet gewoon omhoog. Als deze campagne niet werkt, moeten er meer maatregelen komen.

Mevrouw Chirino (CU) vraagt waarom je niet kunt meten wat de diverse maatregelen bijdragen aan de vergroting van het bereik. Wordt er niet aan mensen gevraagd hoe ze tot hun aanvraag zijn gekomen?

De wethouder zegt dat het altijd de vraag is of mensen zo precies weten welk middel ervoor gezorgd heeft dat ze hulp zochten.

Mevrouw Chirino (CU) vraagt hoe de wethouder dan weet dat het effectief is.

Volgens **de wethouder** blijkt dat uit de verhoging van het bereik.

Mevrouw Chirino (CU) concludeert dat dit dus niet tot een specifieke maatregel te herleiden is.

De wethouder zegt dat zij net al een voorbeeld heeft gegeven met de duizend extra aanvragen in december nadat de energietoeslag in november onder de aandacht was gebracht. Zij denkt dat dit dus zeker ook toe te schrijven is aan die campagne.

De wethouder vervolgt haar beantwoording. Zij zegt dat de maatregelen van het rijk voor een groot deel bijdragen aan het feit dat in de minima-effectrapportage alle huishoudens in één groep komen. De wethouder zegt dat het daarbij om gemiddelden gaat en dat het deels incidenteel is. Zo komen ouders met oudere kinderen dankzij het kindgebonden budget voor het eerst in de groene cijfers. Ook de verhogingen van de zorg- en de huurtoeslag hebben dit effect.

Op de vraag van de heer Van Steeg (CDA) naar het standpunt van het rijk ten aanzien van de inkomensreparatie antwoordt de wethouder dat het in de eerste plaats gaat om structurele borging van de bestaanszekerheid door onder andere een hoger minimumloon en een energievergoeding voor studenten.

De heer Van Steeg (CDA) vroeg ook of sleutelfiguren de meest effectieve manier zijn. Waarom zou het niet kunnen via maatschappelijke organisaties? Daarmee wordt uiteraard ook samengewerkt. Sommigen ervaren dat ook als een onderdeel van het systeem. Juist daarom zijn er ook mensen nodig die vertrouwd worden, bijvoorbeeld omdat ze actief zijn in de wijk. Wat kan de gemeente doen aan de energieproblemen van chronisch zieken? Zij kunnen gebruik maken van de warmtetoeslag in de Bijzondere Bijstand en een vergoeding omdat zij meer energie verbruiken. Voor die energievergoeding van 1300 euro komen ook inwoners met een laag inkomen tot 150 procent van het sociaal minimum in aanmerking.

De wethouder vond het een mooie suggestie van de heer Van Steeg (CDA) om ambtenaren meer een gezicht te geven in de stad. Dat ziet zij bij Werk & Inkomen wel gebeuren. De hulpvraag loopt echter niet altijd via ambtenaren maar ook vaak via bekenden uit het netwerk. Juist de mensen uit de uitvoering kunnen goed vertellen wat zij tegenkomen.

Volt vroeg wat de wethouder vond van de armoedeval tussen 125 en 150 procent. Dat komt ook grotendeels doordat de energietoeslag van het rijk verstrekt tot 125 procent is doorgerekend, terwijl de gemeente die tot 150 procent verstrekt. Een andere reden is de afbouw van de rijksregeling voor het kindgebonden budget. De rijksmaatregelingen zijn dus van invloed op de armoedeval.

De wethouder vindt dat mevrouw Raaijmakers (PvdA) een goede suggestie had om het fundament en de leidende principes met de raad te bespreken. Wat zou daarvoor een goede vorm zijn? Zij staat open voor goede suggesties.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) zegt dat de aanzet tot zo'n discussie er al is. Zou er voor dit jaar nog een toezegging voor het voeren van dit debat kunnen worden gedaan?

De wethouder wil hier graag samen een voorstel voor maken.

De voorzitter vraagt waarover dat voorstel gaat.

De wethouder antwoordt dat voordat er een nieuw armoedebeleid beleid komt eerst het fundament en de leidende principes besproken moeten worden, bij wijze van kader.

De heer Stam (Volt) zegt dat er een maand geleden was beloofd dat er een raadsvoorstel zou komen met de uitgangspunten van de afdeling Werk & Inkomen. In hoeverre overlapt dat met wat hier nu besproken wordt?

Volgens **de wethouder** ging dat voorstel over de visie op de werkdienstverlening. Er is geen overlap met armoedebeleid.

De heer Stam (Volt) zegt dat die toezegging wel werd gedaan naar aanleiding van een vraag die deels ook betrekking had op het armoedebeleid.

De wethouder zegt dat de toezegging die zij aan mevrouw Raaijmakers heeft gedaan betrekking had op een bespreking met de raad over het fundament en de leidende principes bij het armoedebeleid en dat de toezegging aan de heer Stam betrekking had op de visie werkdienstverlening. De wethouder vervolgt haar betoog. Zij begrijpt het idee achter de door verschillende fracties voorgestelde glijdende schaal. Hier moet wel een goede afweging gemaakt

worden, want het maakt de regelingen ook minder begrijpelijk. De wethouder doet de toezegging om het idee mee te nemen in het armoedebeleid. Zij vindt ook dat eerst moet worden gekeken hoe groot de armoedeval is om te bezien wat daaraan gedaan moet worden. De PvdA heeft tevens gepleit voor meer aandacht voor werkende armen. Die moeten inderdaad beter bereikt worden. De wethouder deelt ook het enthousiasme van de PvdA voor de nieuwe microdata. Die geven veel inzicht maar ze zijn altijd ouder dan anderhalf jaar. Er moet dus gekeken worden op welke manier de gemeente hiermee door wil gaan.

De wethouder wil kijken hoe het aanvragen van de bijzondere bijstand voor de energie eenvoudiger kan en onderzoeken of die bijzondere bijstand onder het virtuele inkomensloket kan vallen.

De wethouder is geen voorstander voor het betalen van sleutelfiguren, zoals voorgesteld door EenUtrecht. Die zijn juist onafhankelijk van de gemeente en worden afhankelijk zodra de gemeente ze gaat betalen. De subsidie is nodig om het netwerk uit te breiden zodat er meer capaciteit is om bijeenkomsten te organiseren. Zij reageert op mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) dat het zeker niet de bedoeling is dat de mensen alleen maar aan het vergaderen zijn, maar zij hebben wel begeleiding nodig om te zorgen dat zij effectiever kunnen zijn. Het is zeker niet de bedoeling om betrokken vrijwilligers te institutionaliseren.

De heer Otto (EenUtrecht) is het niet eens met de wethouder dat bij de inzet van betaalde ervaringsdeskundigen hun onafhankelijkheid in het geding komt.

De wethouder zegt dat je bij mensen uit de omgeving niet het gevoel moet krijgen dat ze een verlengstuk van de gemeente zijn, dat het juist informeel moet blijven. Zij vervolgt haar betoog en reageert op het punt van D66 hoe je kunt voorkomen dat mensen meerdere malen dezelfde vraag moeten stellen. Dat is precies de bedoeling van het virtuele inkomensloket dat nu nog in de ontwikkelfase zit. De wethouder zegt toe dat de gemeente de bijzondere bijstand aan het virtuele inkomensloket gaat koppelen.

Mevrouw Dada-Anthonij (D66) vraagt wanneer dat te verwachten valt.

De wethouder verwacht hier in het eerste kwartaal meer informatie over te hebben. Zij vervolgt haar reactie op de vragen van de fracties en gaat in op de inbreng van mevrouw Kendir (Student & Starter) met betrekking tot de chronisch zieken. Chronisch zieken met een bepaald type WIA-uitkering waarvan je zeker weet dat die niet meer stijgt krijgen vanaf oktober na de eerste aanvraag automatisch een doorlopende toekenning voor meerdere jaren. Mevrouw Dada-Anthonij (D66) had het ook over de zorg op langere termijn, de volgende winter. Het inkomen moet structureel zijn en het rijk moet daar een rol bij spelen. Een andere vraag was hoe er omgegaan moet worden met een scenario waarin de werkeloosheid oploopt. Een minder overspannen arbeidsmarkt kan ook kansen geven voor de doelgroep waar de arbeidsmarkt verder vanaf staat, zodat er meer ruimte is voor begeleiding van die groep.

De wethouder gaat in op de vraag van de CU om een centraal punt in de wijk om schaamte te vermijden. De wethouder is het daarmee eens. Op de Steenweg en straks in de Uithof zijn zulke punten, die er niet uitzien als kantoren van de gemeente. Wat betreft de vraag welke beelden er aan het beleid ten grondslag liggen: door de gemeente wordt hard gewerkt aan de bestrijding van armoede en schulden. Daarbij wordt uitgegaan van ervaringen van ervaringsdeskundigen uit buurtdiensten en de armoedecoalitie.

Mevrouw Chirino (CU) vraagt of er nog iets aparts wordt gedaan voor de groep in de SES-wijken.

De wethouder antwoordt dat in een wijk met een lage SES meer energie wordt gestoken.

De heer Otto (EenUtrecht) vraagt of de wethouder op inhoud openstaat voor de inzet van meer ervaringsdeskundigen.

De wethouder antwoordt dat sleutelfiguren een netwerk hebben en meer mensen kunnen bereiken. Bij ervaringsdeskundigen is dat geen gegeven. Die zitten wel in de armoedecoalitie. Een andere vraag is hoe de wethouder aan de MER-cijfers komt. Dat is een doorrekening van het

NIBUD. De fractie van BIJ1 vroeg wat de gemeente doet om de bestaanszekerheid van ongedocumenteerden te verbeteren. De wethouder antwoordt dat het moeilijk is om aan die groep regelingen toe te kennen. Zij kan zich voorstellen dat dit als een systeemantwoord wordt gezien en vraagt wat het alternatief zou kunnen zijn.

Mevrouw Oul Fakir (BIJ1) herhaalt haar vraag wat de wethouder gaat doen om ook de bestaanszekerheid voor ongedocumenteerden te garanderen.

De wethouder heeft hiervoor geen pasklare oplossingen maar staat open voor ideeën. Zij vervolgt haar reactie op de vraag naar communicatie in verschillende talen. Als je mensen wilt bereiken die de Nederlandse taal niet beheersen, moet je voor andere middelen kiezen, bijvoorbeeld sleutelfiguren en de fixteams. De sleutelpersonen hebben een sterk informeel netwerk en bereiken daardoor veel inwoners die de gemeente zelf moeilijker kan bereiken. En wat betreft de energiefixers: de Energiebox wordt zonder aanvraag deur aan deur verstrekt. De energiecoaches zijn ook beschikbaar om verder te adviseren.

Mevrouw Oul Fakir (BIJ1) komt terug op de ongedocumenteerden. Zij vraagt of de wethouder bereid is om naar oplossingen te gaan zoeken.

De wethouder zegt dat zij dat al heeft gedaan. Het is geen kwestie van onwil.

Mevrouw Oul Fakir (BIJ1) vraagt de wethouder of de gemeente aan de inwoners brieven in verschillende talen kan sturen, vanuit het oogpunt van zelfredzaamheid.

De wethouder antwoordt dat je dan brieven in meerdere talen moeten sturen. Dat kan niet. De wethouder denkt dat het beter brieven is om brieven in het Nederlands te sturen in combinatie met servicepunten en sleutelfiguren. Uiteindelijk kom je toch telkens weer uit op een formulier in het Nederlands. De wethouder vervolgt haar reactie op de inbreng van de fracties. Wat betreft de vrijwilligersvergoeding zegt zij dat de vrijwilligersinkomsten worden geregeld op basis van de participatiewet. De gemeente vult die inkomsten aan tot de bijstandsnorm, conform de landelijke wetgeving. De gemeente heeft tevergeefs gepleit voor hogere grenzen aan de bijverdiensten.

Naar aanleiding van de vraag van DENK over ervaringsdeskundigen zegt de wethouder dat er gericht wordt ingezet via sleutelpersonen en multimediacampagne. Zij wil de inzet niet versnipperen door extra ervaringsdeskundigen aan te trekken. Wat betreft de inbreng van de VVD met betrekking tot een nieuwe doelgroep die het door de inflatie tijdelijk niet meer redt: die groep wordt ondersteund met de energievergoeding en kledingpassen, die ook beschikbaar zijn voor de groep tot 150 procent.
Het is belangrijk dat de nieuwe groep ook gezien wordt. Werk moet lonen. De armoedeval komt niet zozeer door lokale als wel door rijksmaatregelen en is daarom niet altijd te voorkomen. Buurtmedewerkers moeten goed voorgelicht worden zodat zij mensen beter kunnen helpen. Het is bekend dat sommige ondernemers moeite hebben met aanvragen. Daarom is DOK030 er om ondernemers te ondersteunen bij aanvragen en hen over regelingen te informeren.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) zegt dat DOK030 heeft aangegeven dat de communicatie naar de ondernemers beter kan. Wat dat betreft moet er een concrete vraag vanuit de gemeente komen.

Volgens **de wethouder** is die vraag al gesteld en zijn daar al afspraken over gemaakt. Zij vervolgt met een reactie op de vraag of de stichting Leergeld geld overhoudt door het schrappen van de vrijwillige ouderbijdrage. Volgens haar zijn de overige aanvragen bij stichting Leergeld juist sterk gestegen. Zij heeft niet de indruk dat hier geld overblijft.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) vraagt of de ton erbovenop bij stichting Leergeld wel echt nodig is na het schrappen van de ouderbijdrage.

De wethouder antwoordt dat dit echt nodig is. Zij vervolgt met een reactie op de vraag van GroenLinks waarom de gemeente juist voor deze maatregelen heeft gekozen en niet voor de bestaande. De gemeente heeft er juist in dit crisisjaar voor gekozen om vooral in te zetten op de kwetsbaarste huishoudens, gezinnen met oudere kinderen. De gemeente wil het netwerk niet formaliseren maar het bereik ervan vergroten. Wat betreft de toezegging met betrekking tot de

energietoeslag voor inkomens tot 150 procent: welke middelen kunnen worden ingezet, hangt af van het beleid van het rijk.

De wethouder zegt dat het niet lukt om de uitwerking van de regeling voor compensatie en het mislopen van kwijtschelding mee te nemen. Wel heeft de gemeente ervoor gezorgd dat bij het biljet een brief wordt gevoegd over regelingen bij geldzorgen en waar men ondersteuning kan krijgen. Wat betreft het vrijlaten van de energietoeslag bij kwijtschelding zegt de wethouder nadrukkelijk dat de energievergoeding niet meetelt bij het vermogen. De VVD gaf aan dat de gemeente zelf moet inventariseren wie waar recht op heeft. Als iemand bij Werk & Inkomen wordt geholpen, wordt er breed gekeken of diegene ook in aanmerking komt voor andere hulpregelingen. De samenwerking tussen verschillende instanties is hierbij cruciaal.

De wethouder gaat in op de motie van Student & Starter, Zorg voor onze studenten. De laatste update is dat het buurtteam aanwezig is op alle locaties van MBO-Utrecht en ROC Midden-Nederland. Daar kunnen studenten terecht met vragen over geld en geldzorgen. Begin februari gaat het buurtteam beginnen met een inloopspreekuur op de Uithof voor HBO- en WO-studenten. Verder is er een wegwijzer voor Utrechtse jongeren met vragen over geld. Die wordt geüpdatet en krijgt een nieuwe vormgeving, zodat het voor jongeren aantrekkelijker wordt om hem te gebruiken. Het toevoegen van nog een extra aanspreekpunt lijkt de wethouder niet nodig, omdat de buurtteams voor hun taak zijn toegerust en overal in de stad aanwezig zijn.

Wat betreft het datagebruik bij de armoedebestrijding zegt de wethouder dat er ook indicatoren voor sturing en verantwoording komen, waarin de MER en de armoedemonitor worden meegenomen. Het effect van de multimediacampagne wordt voortdurend gemeten aan de hand van data. De doelen van die campagne zijn: het wegnemen van schaamte, het normaliseren van het gebruik maken van regelingen, het verhogen van het bewustzijn van alle regelingen die er zijn en het bijdragen aan een positiever beeld van de gemeente, om zo de drempel voor het aanvragen te verlagen en het aantal aanvragen te verhogen.

De heer Stam (Volt) vraagt hoe de wethouder het bereik van de multimediacampagne meet en hoe zij die doelstellingen kwantificeert.

De wethouder antwoordt dat het effect van de campagne continu wordt gemonitord.

De heer Stam (Volt) vraagt welke indicatoren daarbij worden gebruikt.

De wethouder antwoordt dat er wordt gekeken of mensen vaker op de website komen en vaker de energietoeslag aanvragen.

De heer Stam (Volt) vraagt wat dat oplevert in aanvragen. Heeft de wethouder daar ook een doelstelling voor?

De wethouder zegt dat het aantal aanvragen gewoon omhoog moet. Daarna gaat zij in op het punt om meer geld te geven in plaats van in natura. Volgens haar hebben de inwoners aangegeven behoefte te hebben aan specifieke uitkeringen of bonnen. Wat betreft de suggestie om meer geld te geven zegt zij dat de gemeente de bijstandsuitkeringen niet mag verhogen. De wethouder gaat in het eerste kwartaal kijken of zij de bijzondere bijstand in het virtueel inkomensloket kan ‘piloten’.

Mevrouw Chirino (CU) vraagt de wethouder of in kaart kan worden gebracht welke stappen mensen zetten om tot een aanvraag te komen en of daarop gestuurd kan worden.

Volgens **de wethouder** leiden er meerdere trajecten naar de regeling, niet slechts één. De gemeente gaat kijken in hoeverre dit in kaart gebracht kan worden.

De voorzitter vraagt of er nog onbeantwoorde vragen zijn.

Mevrouw Oul Fakir (BIJ1) komt terug op de vrijwilligersvergoeding. Zij begrijpt dat het lastig is om dat bedrag te verhogen, maar denkt dat die prikkels verwarrend zijn voor mensen met een

uitkering. Wat kan de gemeente doen om het een en ander duidelijker te maken, zodat mensen niet voor verrassingen komen te staan?

Toezegging De wethouder gaat kijken hoe de gemeente dat duidelijk kan maken. Zij zal daar in het dashboard op terugkomen. Vrijwilligersorganisaties leggen dit ook al uit.

Het lijkt **mevrouw Oul Fakir** (BIJ1) nuttig om hierover vanuit de gemeente meer informatie te verstrekken.

De wethouder gaat kijken wat er op dit gebied verder nog kan worden gedaan.

De voorzitter somt de toezeggingen op.
Toezegging 1: Voordat de wethouder met nieuw armoedebeleid komt, zal zij voorstellen doen over het fundament en de leidende principes van het nieuwe beleid. Dat nieuwe armoedebeleid staat op de lange termijnagenda van Q4 22/23. Op de precieze planning zal **de wethouder** nog terugkomen.
Toezegging 2: De wethouder gaat kijken of een pilot mogelijk is waarbij de bijzondere bijstand als een onderdeel van het virtuele inkomensloket wordt opgenomen en informeert de raad hierover in Q1 23.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) stelt dat in de nieuwe planning van het armoedebeleid ook de toezegging van een discussie over de uitgangspunten is opgenomen.

De wethouder beaamt dat het daarbij ook over het fundament en de leidende principes moet gaan.

Mevrouw Chirino (CU) vraagt onder welk punt het inzichtelijk maken van de klantenreis voor een betere verantwoording en sturing terugkomt.

De wethouder heeft hiervoor geen datum genoemd maar zal dit opnemen in dezelfde brief waarin zij ook de planning terug zal koppelen. Dat zal in het tweede kwartaal zijn.

De voorzitter vraagt of er fracties zijn die nu al weten dat ze dit doorspelen aan de raad en zo ja, hoe?

De heer Otto (EenUtrecht) zegt dat hij terug zal komen op het voorstel met betrekking tot de inzet van ervaringsdeskundigheid.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) zegt dat als de heer Otto de hier geagendeerde brief wil doorgeleiden naar de raad, hij dat nu kan agenderen. Pas dan wordt dat een bespreekpunt.

De heer Otto (EenUtrecht) wil het in elk geval agenderen en zal er in de fractie verder over spreken.

De heer Van Steeg (CDA) vindt dat toch scherper moet worden gemaakt hoe het bereik vergroot kan worden.

De voorzitter zegt naar aanleiding van de vraag van mevrouw Chirino (CU) dat de wethouder in Q2 22/23 terugkomt op het inzichtelijk maken van de klantenreis voor betere sturing en verantwoording.

De voorzitter sluit de vergadering om 22.40 uur en bedankt alle aanwezigen.

Lijst met toezeggingen

7. Sekswerk in Utrecht, advies commissie Sorgdrager

Toezegging:

1. Bij de VJN komt de wethouder terug op het Zandpad; het afwikkelen van de tender en de grex.

10. Debat Raadsbrief Vrijwillige ouderbijdrage scholen Utrecht

Toezeggingen

1) In de eerste kwartaalbrief onderwijs (Q3 2023) gaat het college in op de vrijwillige ouderbijdrage.
2) De wethouder komt voor de Voorjaarsnota terug op de kosten van een stedelijk solidariteitsfonds.

11. Debat bestaanszekerheid

Toezeggingen

1) Voordat de wethouder met het nieuwe armoedebeleid komt, komt zij met voorstellen over het fundament en de leidende principes van het nieuwe beleid. Over de planning hiervan komt de wethouder in een brief over de planning van het armoedebeleid in Q2 2023 terug.
2) de wethouder kijkt in Q1 2023 of ze de bijzondere bijstand als pilot in het virtueel inkomensloket kan opnemen en informeert de raad Q1 2023 hierover.
3) In de brief over de planning van het armoedebeleid (Q2 2023) komt de wethouder terug op inzichtelijk maken van de klantreis voor betere sturing en verantwoording.